

➤ Արտաքին տնտեսական գործունեություն

Կազմակերպությունները և անհատ ձեռնարկատերերը ՀՀ կառավարության 2003 թվականի նոյեմբերի 21-ի թիվ 1779-Ն որոշման համաձայն մինչև ՀՀ մաքսային սահմանով ապրանքների և տրանսպորտային միջոցների տեղափոխումը իրենց գործունեության վայրում գտնվող մաքսատանը որպես արտաքին տնտեսական գործունեության մասնակից գրանցվելու համար պետք է ներկայացնեն հետևյալ փաստաթղթերը.

1. կազմակերպության կանոնադրությունը (պատճենը)
2. պետական գրանցման վկայականը (պատճենը)
3. հարկ վճարողի հաշվառման համարը (պատճենը)
4. տեղեկանք կազմակերպության հաշվարկային հաշվի մասին՝ տրված սպասարկող բանկի կողմից:

Արտաքին տնտեսական գործունեություն իրականացնող տնտեսավարող սուբյեկտների մաքսային փաստաթղթերը (թղթապանակները) հաշվառվում են այն տարածաշրջանային մաքսատներում, որոնց գործունեության գոտում նրանք գրանցված են:

Տնտեսավարող սուբյեկտների կողմից ներմուծվող ապրանքների կամ տրանսպորտային միջոցների նկատմամբ մաքսային հսկողության իրականացման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերն են.

1. մաքսային հայտարարագիրը, Հայաստանի Հանրապետության մաքսային օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերում՝ նաև մաքսային արժեքի մանրամասնությունների հայտարարագրի ՄՀ 1 ձևը,

2. ապրանքի ձեռքբերման հաշիվ-ապրանքագիրը կամ պայմանագիրը կամ ինտերնետի միջոցով իրականացված վճարման հարցումը հավաստող փաստաթուղթը կամ դրան փոխարինող համապատասխան այլ փաստաթուղթ,

3. ապրանքի տեղափոխումը հիմնավորող փաստաթուղթը (ապրանքատրանսպորտային բեռնագիր):

Տնտեսավարող սուբյեկտների կողմից արտահանվող ապրանքների կամ տրանսպորտային միջոցների նկատմամբ մաքսային հսկողության համար անհրաժեշտ փաստաթղթերն են.

1. մաքսային հայտարարագիրը,

2. ապրանքի ձեռքբերման հաշիվ-ապրանքագիրը կամ պայմանագիրը կամ դրան փոխարինող համապատասխան այլ փաստաթուղթ,

3. ապրանքի տեղափոխումը հիմնավորող փաստաթուղթը (ապրանքատրանսպորտային բեռնագիր):

➤ Մաքսային օրենսդրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում մաքսային գործի հետ կապված հարաբերությունները կարգավորվում են ՀՀ մաքսային օրենսդրությամբ՝

- ՀՀ մաքսային օրենսգրքով և մաքսային հարաբերությունները կարգավորող այլ օրենքներով.
- ՀՀ կառավարության որոշումներով.
- ՀՀ մաքսային ծառայության, ինչպես նաև օրենքով սահմանված դեպքերում պետական կառավարման այլ մարմինների կողմից ընդունված իրավական ակտերով:

Եթե Հայաստանի Հանրապետության անունից կնքված և վավերացված միջազգային պայամանագրերով սահմանվում են այլ նորմեր, քան նախատեսված են ՀՀ մաքսային օրենսգրքում, ապա կիրառվում են միջազգային պայամանագրերի նորմերը:

➤ **ՀՀ մաքսային օրենսգիրք**

ՀՀ մաքսային օրենսգրքով սահմանվում են մաքսային վճարի հասկացությունը, մաքսատուրքի և մաքսավճարի դրույքաչափերը, ՀՀ մաքսային օրենսդրության և մաքսային գործի հետ կապված հարաբերությունները կարգավորող մյուս իրավական ակտերի խախտումների համար պատասխանատվությունը, ինչպես նաև այն սկզբունքները, որոնց վրա հիմնվում է ՀՀ մաքսային օրենսդրությունը:

Հայաստանում գործող մաքսային վճարներն են՝

- Մաքսատուրք
- Մաքսավճար
- Ավելացված արժեքի հարկ
- Ակցիզային հարկ
- Ճանապարհային վճարներ
- Բնապահպանական վճարներ

Մաքսատուրքին, ավելացված արժեքի հարկին և ակցիզային հարկին օրենքով կարող են փոխարինել հաստատագրված վճարներ:

➤ **Մաքսատուրք**

Մաքսատուրքի տեսակները և վճարման կարգը

Մաքսատուրքը Հայաստանի Հանրապետության մաքսային սահմանով ապրանքների տեղափոխման համար Հայաստանի Հանրապետության մաքսային օրենսգրքով սահմանված կարգով և չափով պետական բյուջե գանձվող պարտադիր վճար է:

Հայաստանի Հանրապետությունում ըստ գործառնության բնույթի կարող են կիրառվել հետևյալ մաքսատուրքերը՝

- արտահանման, որոնք կարող են կիրառվել Հայաստանի Հանրապետության մաքսային տարածքից արտահանվող ապրանքների նկատմամբ.
- ներմուծման, որոնք կիրառվում են Հայաստանի Հանրապետության մաքսային տարածք ներմուծվող ապրանքների նկատմամբ.
- սեզոնային, որոնք կարող են կիրառվել տարվա որոշակի ժամանակահատվածում Հայաստանի Հանրապետության մաքսային տարածքից արտահանվող կամ այդ տարածք ներմուծվող առանձին ապրանքների նկատմամբ:

Ըստ հաշվարկման մեթոդի կարող են կիրառվել հետևյալ մաքսատուրքերը՝

- արժեքային (ադվալորային), որոնք հաշվարկվում են հարկման ենթակա ապրանքների մաքսային արժեքի նկատմամբ՝ տոկոսներով.
- յուրահատուկ, որոնք հաշվարկվում են կայուն դրույքաչափերով՝ հարկման ենթակա ապրանքների չափման միավորի նկատմամբ.
- խառը, որոնք հաշվարկվում են արժեքային (ադվալորային) և յուրահատուկ մաքսատուրքերի զուգակցմամբ:

Մաքսատուրքի դրույքաչափերը սահմանված են Հայաստանի Հանրապետության մաքսային օրենսգրքի 102-րդ հոդվածով:

Մաքսատուրքը գանձվում է հետևյալ դրույքաչափերով

Ծածկագիրն ըստ ԱՏԳ ԱԱ-ի	Ապրանքի նկարագիրը	Ներմու- ծում(%)	Արտա- հանում(%)
01	Կենդանի կենդանիներ	0	0
02	Միս և մսի սննդային ենթամթերքներ	10	0
03	Ձկներ և խեցգետնանմաններ, կակղամորթներ և ջրային այլ անողնաշարավորներ	10	0
0301	Կենդանի ձուկ	0	0
04	Կաթնամթերք, թոչնի ձու, բնական մեղր, կենդանական ծագման սննդամթերքներ՝ այլ տեղում չհիշատակված կամ չներառված	10	0
0408 11	Ձվի դեղնուց՝ չորացրած	0	0
05	Կենդանական ծագում ունեցող մթերքներ՝ այլ տեղում չհիշատակված կամ չներառված	10	0
06	Կենդանի ծառեր և այլ բույսեր, սոխուկներ, արմատներ և բույսերի նմանատիպ այլ մասեր, կտրված ծաղիկներ և դեկորատիվ կանաչ	10	0
07	Բանջարեղեն և որոշ ուտելի արմատապտուղներ և պալարապտուղներ	10	0
0701 10 000	Կարտոֆիլի սերմացու՝ թարմ կամ պաղեցրած	0	0
08	Ուտելի մրգեր և ընկույզներ, ցիտրուսային մշակաբույսերի և սեխի կեղևներ և կճեպներ	10	0
09	Մուրճ, թեյ, մատե կամ պարագվայական թեյ և համեմունքներ	10	0
10	Հատիկաբույսեր	0	0
11	Ալրադացա-ձավարային արդյունաբերության արտադրանք, ածիկ, օսլա, ինուլին, հացահատիկային սոսնձանյութ	10	0
1107	Ածիկ՝ բոված կամ չբոված	0	0
1108	Օսլա, ինուլին	0	0
1109 00 000	Հացահատիկային սոսնձանյութ՝ չոր կամ խոնավ	0	0
12	Յուղատու սերմեր և պտուղներ, այլ սերմեր, պտուղներ և հատիկներ, դեղաբույսեր և բույսեր տեխնիկական նպատակների համար, ծղոտ և անասնակեր	0	0
1206 00	Արևածաղկի սերմեր՝ կոտորակված կամ չկոտորակված	10	0
13	Դոժխեժ՝ բնական չմաքրված, բուսախեժեր, խեժեր և այլ բուսական հյութեր և լուծամզուքներ (էքստրակտներ)	0	0
1302	Բուսական հյութեր և լուծամզուքներ-պեկտինային նյութեր, պեկտինատներ և պեկտատներ, ագար-ագար և այլ սոսինձներ և բուսական ծագման խտարարներ՝ տեսքափոխված կամ չտեսքափոխված	10	0
14	Հյուսածո արտադրանքի պատրաստման	0	0

	համար բուսական նյութեր, բուսական ծագում ունեցող այլ մթերքներ՝ այլ տեղում չհիշատակված կամ չներառված		
15	Կենդանական կամ բուսական ծագում ունեցող ճարպեր և յուղեր և դրանց ճեղքումից ստացվող նյութեր, պատրաստի սննդայուղեր, բուսական կամ կենդանական ծագում ունեցող մոմեր	10	0
1515 30 100	Գերչակի յուղ և դրա թորամասեր, ամինոունդեկանային թթվի արտադրության համար՝ սինթետիկ մանրաթելի կամ արհեստական պոլիմերային նյութերի արտադրության մեջ օգտագործելու համար	0	0
16	Պատրաստի մթերքներ մսից, ձկնից կամ խեցգետնամաններից, կակղամորթներից կամ ջրային այլ անողնաշարավորներից	10	0
17	Շաքար և հրուշակեղեն շաքարից	10	0
1703	Մաք՝ ստացված շաքարից առանձնացման կամ գտման արդյունքում	0	0
18	Կակաո և դրանից մթերքներ	10	0
1801 00 000	Կակաո հատիկավոր, ամբողջական կամ կոտորակված, հում կամ բոված	0	0
19	Պատրաստի մթերքներ հացաբույսերի հատիկներից, այլուրից, օսլայից կամ կաթից, հրուշակեղենի արտադրանք այլուրից	0	0
1902	Մակարոնային արտադրանք, ջերմամշակման ենթարկված կամ չենթարկված, խորիզով (մսից կամ այլ մթերքներից) կամ առանց խորիզի, կամ պատրաստված այլ եղանակով, ինչպիսիք են սպագետին, մակարոնը, լապշան, կոտոշիկները, ռավիոլին, կաննելլոնին, կուսկուսը՝ սննդի մեջ օգտագործման համար պատրաստի կամ ոչ պատրաստի վիճակում	10	0
1904	Պատրաստի սննդամթերք՝ ստացված հացաբույսերի հատիկների կամ հացահատիկային մթերքների փքեցմամբ կամ բովմամբ (օրինակ՝ եգիպտացորենի փաթիլները), հատիկաբույսեր հատիկի կամ փաթիլների տեսքով (բացի եգիպտացորենի հատիկից)՝ այլ եղանակով մշակված (բացառությամբ մանր և խոշոր աղացված այլուրի, ձավարի) նախապես խաշված կամ այլ եղանակով պատրաստված, այլ տեղում չհիշատակված կամ չներառված	10	0
1905 31	Քաղցր չոր թխվածքաբլիթ	10	0
1905 32	Վաֆլի և վաֆլու շերտեր	10	0
20	Մթերք՝ բանջարեղենի, մրգերի, ընկույզների կամ բույսերի այլ մասերի վերամշակումից ստացվող	10	0
21	Սննդամթերք՝ տարբեր	10	0
2102	Խմորիչներ (ակտիվ կամ ոչ ակտիվ)	0	0

22	Ալկոհոլային, ոչ ալկոհոլային խմիչքներ, քացախ	10	0
23	Մենդարոյունաբերության մնացորդներ և թափոններ, կենդանիների համար պատրաստի կերեր	0	0
2309 10	Շների կամ կատունների համար կեր՝ բաժնեծրարված մանրածախ վաճառքի համար	10	0
24	Ծխախոտ և ծխախոտի արդյունաբերական փոխարինողներ	0	0
2402	Սիգարներ, ծայրը կտրած սիգարներ, սիգարելլաներ (բարակ սիգարներ) և սիգարետներ՝ ծխախոտով կամ դրա փոխարինիչներով	10	0
25	Աղ, ծծումբ, հող և քար, ծեփագործական նյութեր, կիր և ցեմենտ	0	0
2501 00 91	Աղ՝ սննդի մեջ օգտագործման համար	10	0
2515	Մարմար, տրավերտին կամ կրաքարային տուֆ, էկաուսին և այլ կրաքարեր հուշարձանների կամ շինարարության համար 2.5 գ/սմ ³ կամ ավելի տեսակարար կշռով, և ալեբաստր՝ խոշոր կոտորակված կամ չկոտորակված, սղոցված կամ չսղոցված, կամ այլ եղանակով բլոկների կամ ուղղանկյուն (ներառյալ՝ քառակուսին) սալերի մասնատված	10	0
2516	Գրանիտ, ծիրանաքար, բազալտ, ավազաքար և այլ քարեր՝ հուշարձանների կամ շինարարության համար, խոշոր կոտորակված կամ չկոտորակված, սղոցված կամ չսղոցված, կամ այլ կերպ բլոկների կամ ուղղանկյուն (ներառյալ՝ քառակուսին) սալերի մասնատված	10	0
2518	Ղուլմիտ՝ կալցինացված կամ չկալցինացված. թանձրացած կամ չթանձրացած, ներառյալ՝ դոլոմիտը խոշոր կոտորակված կամ սղոցված, կամ այլ եղանակով բլոկների կամ ուղղանկյուն (ներառյալ՝ քառակուսին) սալերի մասնատված. դոլոմիտային խճուճված խառնուրդ	10	0
2523	Պորտլանդցեմենտ, կավաձողային ցեմենտ, խարամային ցեմենտ, սուպերսուլֆատային ցեմենտ և համանման հիդրավիկ ցեմենտներ՝ չներկված կամ ներկված, պատրաստի կամ թրծված բովախառնուրդի ձևով	10	0
26	Հանքաքար, մոխիր, խարամ	0	0
27	Հանքային վառելիք, նավթ և նավթավերամշակման արտադրանք, բիտումացված նյութեր, հանքային մոմեր	0	0
28	Անօրգանական քիմիայի արտադրանք, թանկարժեք մետաղների, հազվագյուտ մետաղների, ռադիոակտիվ տարրերի (էլեմենտների) և իզոտոպների օրգանական և անօրգանական միացություններ	0	0
29	Օրգանական քիմիական միացություններ	0	0
30	Դեղագործական արտադրանք	0	0
31	Պարարտանյութեր	0	0

32	Դաբադման և ներկման լուծամզներ (էքստրակտներ), տանիններ և դրանց ածանցյալներ, ներկանյութեր, պիգմենտներ և այլ ներկող նյութեր, ներկեր ու լաքեր, մածիկներ և այլ մաստիկա, թանաք, տպագրական ներկ, տուշ	0	0
33	Եթերայուղեր և ռետինոիդներ, օծանելիքային, կոսմետիկական և հարդարման միջոցներ	0	0
34	Օճառ, մակերևութային ակտիվ օրգանական նյութեր, լվացող միջոցներ, օձող նյութեր, արհեստական և պատրաստի մոմանյութեր, մաքրման կամ փայլեցման համար բաղադրություններ, մոմեր և նմանատիպ արտադրանք, ծեփման համար մածուկներ, պլաստիլին, «ատամնաբուժական մոմ» և գիպսի հիմքով ատամնաբուժական բաղադրություններ	0	0
35	Սպիտակուցային նյութեր, վերափոխված (մոդիֆիկացված) օսլաներ, սոսինձներ, խմորիչներ (ֆերմենտներ)	0	0
36	Պայթուցիկ նյութեր, պիրոտեխնիկական արտադրանք, լուցկի, հրակիր համահավաճքներ, որոշ այրվող նյութեր	0	0
37	Լուսանկարչական- և կինո ապրանքներ	0	0
38	Քիմիական այլ արտադրանք	0	0
39	Պլաստմասսա և պլաստմասսայե արտադրանք	0	0
3917	Պլաստմասսե խողովակներ, փողրակներ, ճկափողեր և դրանց կցամասեր (օրինակ՝ միացումներ, արմունկներ, կցաշուրթեր)	10	0
3917 10	Արհեստական թաղանթներ (երշիկեղենի համար)՝ պնդեցված պրոտեիններից կամ թաղանթանյութերից	0	0
3917 21 100	Էթիլենի պոլիմերներից կոշտ խողովակներ, փողրակներ և ճկափողեր՝ անկարան և կտրված հատվածներ, որոնց երկարությունը գերազանցում է լայնական կտրվածքի առավելագույն չափը, մշակված կամ չմշակված մակերևութով, սակայն որևէ այլ մշակման չենթարկված	0	0
3917 23 100	Վինիլքլորիդի պոլիմերներից կոշտ խողովակներ, փողրակներ և ճկափողեր անկարան և կտրված հատվածներ, որոնց երկարությունը գերազանցում է լայնական կտրվածքի առավելագույն չափը, մշակված կամ չմշակված մակերևութով, սակայն որևէ այլ մշակման չենթարկված	0	0
3917 32 910	Այլ արհեստական թաղանթներ երշիկեղենի համար անկար և կտրատված հատվածներ, որոնց երկարությունը գերազանցում է լայնական կտրվածքի առավելագույն չափը, մշակված կամ չմշակված մակերևութով, սակայն որևէ այլ մշակման չենթարկված	0	0
3922	Պլաստմասսե լոգոնցներ, ցնցուղներ, կոնքեր ջրի հոսքի համար, կոնքեր լվացվելու համար, բիդեներ, գուգարանակոնքեր, դրանց համար նստոցներ ու	10	0

	կափարիչներ, ջրթափ բաքեր և համանման սանիտարատեխնիկական ապրանքներ		
3923	Պլաստմասսե իրեր ապրանքների տեղափոխման կամ փաթեթավորման համար՝ խցաններ, կափարիչներ, թասակներ և այլ իրեր խցանման համար	10	0
3924	Պլաստմասսե ճաշի և խոհանոցային սպասք, տնային գործածության այլ իրեր և հարդարման առարկաներ	10	0
3925	Պլաստմասսե շինարարական դետալներ՝ այլ տեղում չհիշատակված կամ չներառված	10	0
3926	Պլաստմասսե այլ իրեր և 3901-3914 ապրանքային դիրքերի այլ նյութերից իրեր	10	0
40	Կաուչուկ, ռետին և դրանցից իրեր	0	0
4011 10 000	Օդաճնշական ռետինե նոր անվադողեր և դողածածկաններ՝ մարդատար ավտոմեքենաների համար (ներառյալ՝ բեռնամարդատար ավտոֆուրգոնները և սպորտային ավտոմեքենաները)	10	0
4012 11 000	Օդաճնշական ռետինե անվադողեր և դողածածկաններ՝ վերականգնված, մարդատար ավտոմեքենաների համար (ներառյալ՝ բեռնամարդատար ավտոֆուրգոնները և սպորտային ավտոմեքենաները)	10	0
4012 12 000	Օդաճնշական ռետինե անվադողեր և դողածածկաններ՝ վերականգնված, ավտոբուսների կամ բեռների փոխադրման և շարժիչային տրանսպորտային միջոցների համար	10	0
4012 20 000	Այլ օդաճնշական անվադողեր և դողածածկաններ՝ օգտագործված	10	0
4013 10 100	Ռետինե օդախցիկներ մարդատար ավտոմեքենաների համար (ներառյալ՝ բեռնամարդատար ավտոֆուրգոնները և սպորտային ավտոմեքենաները)	10	0
4015 19 100	Տնտեսական ձեռնոցներ վուլկանացված ռետինից	10	0
4015 19 900	Այլ ձեռնոցներ, թաթմաններ և կիսաձեռնոցներ՝ վուլկանացված ռետինից	10	0
4015 90 000	Հագուստ և հագուստի պարագաներ (բացի ձեռնոցներից, թաթմաններից և կիսաձեռնոցներից)՝ վուլկանացված ռետինից, բացի կոշտ ռետինից, տարբեր նպատակների համար	10	0
4016 91 000	Հատակի ծածկոցներ և գորգիկներ՝ վուլկանացված ռետինից, բացի կոշտ ռետինից	10	0
4016 92 000	Գրասենյակային ռետիններ (լաստիկներ)	10	0
41	Անմշակ կաշվե հումք (բացի բնական մորթուց) և կաշի	0	0
42	Իրեր կաշվից, թամբի սարքեր և լծասարքեր, ճամփորդական պարագաներ, կանացի պայուսակներ և դրանց համանման ապրանքներ, կենդանիների աղիներից իրեր (բացի շերամաորդի մանրաթելից)	10	0

43	Բնական և արհեստական մորթի, դրանից իրեր	0	0
4303	Հագուստի առարկաներ, հագուստի պարագաներ և այլ իրեր բնական մորթուց	10	0
44	Փայտանյութ և դրանից արտադրատեսակներ, փայտածուխ	0	0
45	Խցան և դրանից իրեր	0	0
46	Ծղոտից և հյուսելու համար այլ նյութերից իրեր, զամբյուղային և հյուսածո իրեր	10	0
47	Խյուս՝ փայտանյութից կամ այլ թելքավոր ցելյուլոզային նյութերից, վերականգնված թուղթ կամ ստվարաթուղթ (թղթի թափոններ)	0	0
48	Թուղթ և ստվարաթուղթ, իրեր թղթե զանգվածից, թղթից կամ ստվարաթղթից	0	0
4818	Զուգարանի և համանման թուղթ, թաղանթանյութի բամբակ կամ թաղանթանյութի մանրաթելից պաստառ՝ տնտեսական, կենցաղային կամ սանիտարահիգիենիկ նշանակության գլանափաթեթներով՝ 36 սմ-ից ոչ ավելի լայնությամբ կամ կտրտած ըստ չափի կամ ձևի. թաշկինակներ, գեղարարային անձեռոցիկներ, սրբիչներ, սփռոցներ, սեղանի անձեռոցիկներ, մանկական խանձարուրներ, վիրախճուծներ, սավաններ և տնտեսական կենցաղային, սանիտարահիգիենիկ կամ բժշկական նշանակության այլ ապրանք, հագուստեղեն և դրա պարագաներ և զարդեր՝ թղթանյութից, թղթից, թաղանթանյութի բամբակից կամ թաղանթանյութի մանրաթելի պաստառից	10	0
4819	Ստվարաթղթի մեծ տուփեր, արկղեր, տուփեր, պարկեր, պայուսակներ և այլ փաթեթավորման համար տարողություններ՝ թղթից, թաղանթանյութի բամբակից կամ թաղանթանյութի մանրաթելի պաստառից, տուփեր քարտարանների համար, նամակարկղեր և համանման իրեր թղթից կամ ստվարաթղթից՝ օգտագործվող հիմնարկներում, խանութներում կամ համանման նպատակներով	10	0
49	Տպագրված գրքեր, թերթեր, պոլիգրաֆիական արդյունաբերության վերարտադրություններ և այլ արտադրանք, ձեռագրեր, մեքենագիր տեքստեր և պլաններ	0	0
50	Մետաքս	10	0
5002 00 000	Հումք-մետաքս (չուրած)	0	0
5004 00	Մետաքսաթել (բացառությամբ մետաքսի մանվածքի մնացորդների) չբաժնեծրարված՝ մանրածախ վաճառքի համար	0	0
5005 00	Մանվածք մետաքսի մնացորդներից՝ չբաժնեծրարված մանրածախ վաճառքի համար	0	0
5006 00	Մետաքսե թել և մետաքսե թափոններից մանվածք՝ բաժնեծրարված մանրածախ վաճառքի համար, շերամի	0	0

	բնաթելից թելք		
5007 10 000	Գործվածք՝ մետաքսի սանրագգվածքից	0	0
5007 20	Այլ գործվածքներ՝ պարունակող 85 զանգվ. % կամ ավելի մետաքսե թելեր կամ մետաքսե թափոններ, բացի մետաքսի սանրագգվածքից	0	0
5007 90	Այլ գործվածքներ՝ մետաքսե թելերից կամ մետաքսի թափոններից	0	0
51	Բուրդ, կենդանիների նուրբ կամ կոշտ մազ, ձիու մազից մանվածք և գործվածք	0	0
52	Բամբակ	0	0
53	Այլ բուսական տեքստիլ թելեր, թղթե թելեր և գործվածք՝ թղթե թելերից	0	0
54	Քիմիական թելեր	0	0
5408	Գործվածքներ՝ արհեստական համալիր թելերից, ներառյալ գործվածքները՝ 5405 ապրանքային դիրքում դասակարգվող նյութերից պատրաստված	10	0
5408 10 000	Գործվածքներ՝ բարձր ամրության վիսկոզային թելերից	0	0
5408 21 000	Այլ գործվածքներ՝ պարունակող 85 զանգվ. % կամ ավելի արհեստական թելեր կամ հարթ կամ նմանատիպ թելեր՝ սպիտակեցված կամ չսպիտակեցված	0	0
5408 22	Այլ գործվածքներ՝ պարունակող 85 զանգվ. % կամ ավելի արհեստական թելեր կամ հարթ կամ նմանատիպ թելեր՝ ներկված	0	0
5408 23	Այլ գործվածքներ՝ պարունակող 85 զանգվ. % կամ ավելի արհեստական թելեր կամ հարթ կամ նմանատիպ թելեր՝ տարբեր գույնի թելերից	0	0
5408 24 000	Այլ գործվածքներ՝ պարունակող 85 զանգվ. % կամ ավելի արհեստական թելեր կամ հարթ կամ նմանատիպ թելեր՝ տպվածքով	0	0
5408 31 000	Այլ գործվածքներ՝ արհեստական համալիր թելերից՝ սպիտակեցված կամ չսպիտակեցված	0	0
5408 32 000	Այլ գործվածքներ՝ արհեստական համալիր թելերից՝ ներկված	0	0
5408 33 000	Այլ գործվածքներ՝ արհեստական համալիր թելերից՝ տարբեր գույնի թելերից	0	0
5408 34 000	Այլ գործվածքներ՝ արհեստական համալիր թելերից՝ տպվածքով	0	0
55	Քիմիական թելեր	0	0
56	Բամբակ, թաղիք կամ նրբաթաղիք և չգործված կտորեղեն, հատուկ մանվածք, լարաններ, ճուպաններ, պարաններ	0	0
57	Գորգեր և հատակի այլ մանածագործական ծածկոցներ	10	0
58	Հատուկ գործվածքներ, թափակար նրբախավով	10	0

	գործվածքներ, ժանյակներ, գորելեններ, զարդարման նյութեր, ասեղնագործվածքներ		
5801	Գործվածքներ՝ խավավոր, և գործվածքներ թավաթելից, բացի 5802 և 5806 ապրանքային դիրքերի գործվածքներից	0	0
5802	Գործվածքներ, խավավոր սրբիչային և համանման խավավոր գործվածքներ, բացի 5806 ապրանքային դիրքի նեղ գործվածքներից. թափակար նրբախավով գործվածքներ, բացի 5703 ապրանքային դիրքի արտադրատեսակներից	0	0
5803 00	Գործվածքներ՝ ոլորագարդ (ցանցկեն) հյուսվածքով, բացի 5806 ապրանքային դիրքի նեղ գործվածքներից	0	0
5804 10	Շղարշ և այլ ցանցահյուս պաստառներ	0	0
5804 21	Ժանյակներ մեքենայական գործվածքի՝ քիմիական թելերից	0	0
5804 29	Ժանյակներ մեքենայական գործվածքի՝ այլ մանածագործական նյութերից	0	0
5804 30 000	Ժանյակներ՝ ձեռքով գործված	0	0
5805 00 000	Որմնագորգեր՝ ձեռքով գործված՝ բելգիական, օբյուսոնյան, բովե և համանման որմնագորգերի տիպի, և որմնագորգեր՝ ասեղով կարված (օրինակ՝ հարթակարով, խաչակարով), պատրաստի կամ ոչ պատրաստի	0	0
5806 10 000	Խավավոր գործվածքներ (ներառյալ՝ սրբիչային նրբախավավորները և նմանատիպ նրբախավավոր գործվածքները) և տրեզային գործվածքներ	0	0
5806 20 000	Այլ գործվածքներ՝ պարունակող 5 գանգվ. % կամ ավելի առաձգական կամ ռետինե թելեր	0	0
5806 31 000	Այլ գործվածքներ՝ բամբակե մանվածքից	0	0
5806 32	Այլ գործվածքներ՝ քիմիական թելերից	0	0
5806 39 000	Այլ գործվածքներ՝ այլ մանածագործական նյութերից	0	0
5806 40 000	Անմիջնաթելային գործվածքներ՝ սոսնձամաք ամրացված (բոլոյուկ)	0	0
5807 10	Պիտակներ, խորհրդանշաններ և նմանատիպ արտադրանք մանածագործական նյութերից՝ կտորներով, ժապավեններով կամ ըստ ձևի կամ չափի ձևված, բայց չասեղնագործված	0	0
5807 90	Այլ պիտակներ, խորհրդանշաններ և նմանատիպ արտադրանք՝ մանածագործական նյութերից՝ կտորներով, ժապավեններով կամ ըստ ձևի կամ չափի ձևված, բայց չասեղնագործված	0	0
5808 10 000	Ժապավենաթել՝ հյուսված կտորով	0	0
5808 90 000	Այլ ժապավենաթել՝ հյուսված կտորով	0	0
5809 00 000	Գործվածքներ՝ մետաղական թելերից, և գործվածքներ՝ մետաղացված թելերից՝ 5605 ապրանքային դիրքի,	0	0

	օգտագործվող հագուստեղենում, որպես կահույքի գործվածք կամ համանման նպատակներով, այլ տեղերում չհիշատակված կամ չներառված		
5810 10	Ասեղնագործվածք՝ առանց տեսանելի հիմքի	0	0
5810 91	Այլ ասեղնագործվածք՝ բամբակե մանվածքից	0	0
5810 92	Այլ ասեղնագործվածք՝ քիմիական թելերից	0	0
5810 99	Այլ ասեղնագործվածք՝ այլ մանածագործական նյութերից	0	0
5811 00 000	Մզղակած մանածագործական նյութեր կտորով՝ բաղկացած մեկ կամ մի քանի մանածագործական նյութերի շերտերից, միացված փափուկ միջադիր շերտով՝ կարով կամ այլ եղանակով, բացի 5810 ապրանքային դիրքի ասեղնագործվածքներից	0	0
59	Մանածագործական նյութեր՝ ներծծված ծածկույթով կամ երկտակված, տեխնիկական նշանակության մանածագործական արտադրանք	0	0
5904	Լինոլեում՝ ըստ ձևի ձևված կամ չձևած, հատակի ծածկույթներ մանածագործական հիմքով, ըստ ձևի ձևված կամ չձևված	10	0
60	Տրիկոտաժե պաստառներ՝ մեքենայագործ կամ ձեռագործ	0	0
61	Տրիկոտաժե հագուստի իրեր և պարագաներ՝ մեքենայագործ կամ ձեռագործ	10	0
62	Հագուստի իրեր և պարագաներ, բացի մեքենայագործ կամ ձեռագործ տրիկոտաժեղենից	10	0
63	Այլ պատրաստի մանածագործական արտադրանք, լրակազմեր, հագուստ և մանածագործական արտադրանք՝ նախկինում օգտագործված, լաթեղեն	10	0
64	Կոշիկեղեն, զանկապաններ և նմանատիպ իրեր, դրանց մասեր	10	0
6406	Կոշիկի մասեր (ներառյալ՝ կոշիկերեսը, ամրացված կամ չամրացված հիմնական միջատակով), հանովի միջատակեր, կրնկամասեր և նմանատիպ իրեր, զանկապաններ և նմանատիպ իրեր և դրանց մասեր	0	0
65	Գլխարկներ և դրանց մասեր	10	0
66	Անձրևային հովանոցներ, արևապաշտպան հովանոցներ, ձեռնափայտեր, ձեռնափայտ աթոռներ, ճիպոտներ, ձիավարության մտրակներ և դրանց մասեր	10	0
67	Մշակված փետուրներ և բմբուլ, և իրեր՝ փետուրներից կամ բմբուլից, արհեստական ծաղիկներ, մարդու մազերից պատրաստված իրեր	10	0
68	Արտադրանք՝ քարից, գիպսից, ցեմենտից, ասբեստից, փայլարից կամ նմանատիպ նյութերից	10	0
69	Խեցեգործական արտադրատեսակներ	10	0
70	Ապակի և ապակուց պատրաստված արտադրատեսակներ	0	0

7004	Ապակի՝ ձգված և փչված, թերթերով, գլանով, անդրադարձնող, կամ չանդրադարձնող շերտով, բայց չմշակված որևէ այլ եղանակով	10	0
7005	Ապակի՝ ջերմահղկված, և ապակի՝ հղկված և ողորկված մակերեսով, թերթերով, կլանող, անդրադարձնող կամ չանդրադարձնող շերտով, բայց չմշակված որևէ այլ եղանակով	10	0
7009	Ապակե հայելիներ՝ շրջանակների մեջ կամ առանց շրջանակների, ներառյալ՝ հետին ընթացքի տեսանելիության հայելիները	10	0
7010 90 100	Բանկաներ՝ պահածոյացման համար (բանկաներ՝ մանրէազերծման համար)	10	0
7010 90 310 7010 90 410 7010 90 430 7010 90 450 7010 90 470 7010 90 510 7010 90 530 7010 90 550 7010 90 570	Շշեր՝ մինչև 2,5 լ և ավելի նոսր նալ ծավալով՝ խմիչքների և ըմպելիքների համար՝ անգույն և գունավոր ապակուց	10	0
7013	Ճաշի և խոհանոցի ապակյա ամանեղեն, հարդարման և գրասենյակային ապակյա պարագաներ, ապակյա արտադրանք՝ բնակարանի հարդարման կամ համանման նպատակների համար (բացի 7010 կամ 7018 ապրանքային դիրքերի ապրանքներից)	10	0
7016	Բլոկներ սալարկման համար, շինարարության մեջ օգտագործվող սալեր, աղյուս, սալիկներ և այլ ապրանքներ՝ մամլած կամ ձուլածո ապակուց, ամրանավորված կամ չամրանավորված, ապակյա խորանարդիկներ և այլ ոչ մեծ ապակյա ձևեր՝ հիմքով կամ առանց հիմքի՝ խճանկարի կամ համանման հարդարային աշխատանքների համար. ապակիներ՝ ապակյա նկարների համար, և համանման ապակիներ՝ բազմաբջջավոր, կամ փրփրապակի՝ բլոկների, սալերի, սալիկների, թաղանթանման կամ այլ ձևերով	10	0
7018	Ապակյա ուլունքներ, մարգարիտին, թանկարժեք կամ կիսաթանկարժեք քարերին նմանակող ապրանքներ և համանման արդուզարդեր ապակուց, ապրանքներ՝ պատրաստված ապակուց, բացի բիժուտերիայից, ապակյա աչքեր, բացի պրոթեզից, արձանիկներ և զարդարարական այլ առարկաներ ապակուց՝ մշակված գոդալամպով, բացի բիժուտերիայից, ապակուց միկրոգնդիկներ՝ 1մմ-ից ոչ ավելի տրամագծով	10	0
71	Մարգարիտ՝ բնական կամ աճեցրած, քարեր՝ թանկարժեք կամ կիսաթանկարժեք, թանկարժեք մետաղներ և մետաղներ՝ երեսապատված թանկարժեք մետաղներով, և	0	0

	դրանցից պատրաստված իրեր, զարդեղեն (բիժուտերիա), դրամներ		
7101	Մարզարիտ՝ բնական կամ աճեցված, մշակված կամ չմշակված, տեսակավորված կամ չտեսակավորված, բայց չշարված, չշրջանակված և չամրացված, բնական կամ աճեցրած մարզարիտ՝ տեղափոխման հարմարության համար ժամանակավորապես շարված	10	0
7113	Ոսկերչական իրեր և դրանց մասեր՝ թանկարժեք մետաղներից կամ թանկարժեք մետաղներով երեսապատված մետաղներից	10	0
7114	Ապրանքներ և դրանց մասեր՝ թանկարժեք մետաղներից կամ թանկարժեք մետաղներով երեսապատված մետաղներից՝ ոսկերիչների կամ արծաթագործ վարպետների կողմից պատրաստված	10	0
7115	Թանկարժեք մետաղներից կամ թանկարժեք մետաղներով երեսապատված մետաղներից պատրաստված իրեր՝ այլ	10	0
7117	Զարդեղեն (բիժուտերիա)	10	0
7118	Դրամներ	10	0
72	Սև մետաղներ	0	0
73	Արտադրատեսակներ՝ սև մետաղից	0	0
7323	Ճաշի պարագաներ, խոհանոցային կարիքների համար այլ արտադրատեսակներ և դրանց մասեր սև մետաղներից, սև մետաղներից «բուրդ», ճիլոպներ՝ խոհանոցային ամանեղեն մաքրելու համար, բարձիկներ՝ մաքրելու և ողորկելու համար, ձեռնոցներ և համանման իրեր՝ սև մետաղներից	10	0
74	Պղինձ և արտադրատեսակներ՝ պղնձից	0	0
75	Նիկել և արտադրատեսակներ՝ նիկելից	0	0
76	Ալյումին և արտադրատեսակներ՝ ալյումինից	0	0
7615	Ճաշի պարագաներ, խոհանոցային կամ այլ ապրանքներ՝ կենցաղային կարիքների համար, և դրանց մասերը՝ ալյումինից. ճիլոպներ՝ խոհանոցային ամանեղենը մաքրելու համար, բարձիկներ՝ մաքրելու կամ ողորկելու համար, սանիտարատեխնիկական սարքավորումներ և դրանց մասերը՝ ալյումինից	10	0
7615 11 000	Ճիլոպներ՝ խոհանոցային ամանեղենը մաքրելու համար, բարձիկներ՝ մաքրելու կամ ողորկելու համար, ձեռնոցներ և նմանատիպ արտադրանք՝ ալյումինից	0	0
7615 19	Ճաշի, խոհանոցային ապրանքներ կամ այլ ապրանքներ՝ կենցաղային կարիքների համար և դրանց մասերը ալյումինից՝ այլ	0	0
7615 20 000	Ալյումինից սանիտարատեխնիկական սարքավորումներ և դրանց մասերը	0	0
7616	Ալյումինե այլ արտադրատեսակներ	10	0

7616 10 000	Մեխեր, կոճգամներ, պահունդներ (բացի 8305 ապրանքային դիրքում նշվածներից), պտուտակներ, հեղույսներ, մանեկներ, ներպտուտակվող կեռեր, գամեր, երիթներ, երիթակներ, տափօղակներ և համանման արտադրատեսակներ	0	0
7616 91 000	Ալյումինե լարից գործվածք, վանդակաճաղեր, ցանցեր և ցանկապատեր	0	0
7616 99	Ալյումինե այլ արտադրատեսակներ՝ այլ	0	0
78	Կապար և արտադրատեսակներ՝ կապարից	0	0
79	Ցինկ և արտադրատեսակներ՝ ցինկից	0	0
80	Անագ և արտադրատեսակներ՝ անագից	0	0
81	Ոչ թանկարժեք այլ մետաղներ, մետաղախեցեղեն և ապրանքներ դրանցից	0	0
82	Գործիքներ, հարմարանքներ, դանակների արտադրատեսակներ, գդալներ և պատառաքաղներ, դրանց մասեր՝ ոչ թանկարժեք մետաղներից	0	0
8215	Գդալներ, պատառաքաղներ, կիսաններ, քափգիրներ, շերեփներ, բահիկներ՝ խմորեղենի համար, մկրատներ՝ ձկան համար, ունելի՝ շաքարի համար, և նմանատիպ խոհանոցային կամ ճաշի սպասքի պարագաներ՝ ոչ թանկարժեք մետաղներից	10	0
83	Ոչ թանկարժեք մետաղներից այլ արտադրատեսակներ	0	0
8303 00	Չիրկիզվող պահարաններ, չիրկիզվող պահարաններ և դռներ, փակվող արկղեր՝ բանկերի պահարաններում արժեքավոր իրերի պահպանման համար, և համանման արտադրատեսակներ՝ զրահապատ և ամրացված, պատրաստված ոչ թանկարժեք մետաղից	10	0
84	Միջուկային ռեակտորներ, կաթսաներ, սարքավորումներ և մեխանիկական հարմարանքներ, դրանց մասեր	0	0
8415	Կայանքներ օդի որակավորման համար՝ սարքավորված շարժիչային օդափոխիչով և սարքերով՝ օդի ջերմաստիճանը և խոնավությունը փոխելու համար, ներառյալ՝ օդաորակիչները (կոնդիցիոներները), որոնցում խոնավությունն առանձին չի կարգավորվում	10	0
8418	Սառնարաններ, սառցարաններ և այլ սառնարանային կամ սառցարանային սարքավորումներ՝ էլեկտրական կամ այլ տեսակի. ջերմային պոմպեր, բացի 8415 ապրանքային դիրքի օդի որակավորման կայանքներից	10	0
8443 31	Մեքենաներ, որոնք կատարում են երկու կամ ավելի գործողություն, ինչպիսիք են տպագրումը, պատճենահանումը կամ ֆաքսիմիլային հաղորդումը, հաշվիչ մեքենային կամ ցանցին միանալու հնարավորություն ունեցող	10	0
8443 31 910	Մեքենաներ, որոնք կատարում են երկու կամ ավելի	0	0

	գործողություն, ինչպիսիք են տպագրումը, պատճենահանումը կամ ֆաքսիմիլային հաղորդումը, հաշվիչ մեքենային կամ ցանցին միանալու հնարավորություն ունեցող, որոնք իրականացնում են պատճենահանումը օրիգինալի տեսագրման միջոցով և տպում են պատճենը էլեկտրաստատիկ եղանակով		
8443 32	Այլ տպիչ, պատճենահանող և ֆաքսիմիլային սարքեր՝ միավորված կամ չմիավորված, հաշվիչ մեքենային կամ ցանցին միանալու հնարավորություն ունեցող	10	0
8443 32 100	Տպիչներ	0	0
8443 32 200	Ֆաքսիմիլային սարքեր	0	0
8443 39	Տպիչ, պատճենահանող և ֆաքսիմիլային սարքեր՝ միավորված կամ չմիավորված, այլ	10	0
8443 39 210	Այլ պատճենահանող սարքեր՝ ներկառուցված օպտիկական համակարգով	0	0
8443 99	Տպագրական մեքենաների, այլ տպիչ սարքերի, պատճենահանող և ֆաքսիմիլային սարքերի մասեր և պարագաներ, այլ	10	0
8443 99 100	Էլեկտրոնային մոդուլներ	0	0
8450 11	Լվացքի մեքենաներ՝ կենցաղային կամ լվացքատների համար, ներառյալ՝ մեքենաները՝ սարքավորված քամիչ հարմարանքով, չոր սպիտակեղենի 10 կգ ոչ ավելի ծավալով, լրիվ ավտոմատացված	10	0
8450 12 000	Լվացքի մեքենաներ՝ կենցաղային կամ լվացքատների համար, ներկառուցված կենտրոնախույս քամիչ հարմարանքով, չոր սպիտակեղենի 10 կգ ոչ ավելի ծավալով	10	0
8450 19 000	Այլ լվացքի մեքենաներ՝ կենցաղային կամ լվացքատների համար, չոր սպիտակեղենի 10 կգ ոչ ավելի ծավալով	10	0
8472 10 000	Պատճենահան-բազմացնող մեքենաներ	10	0
85	Էլեկտրական մեքենաներ և սարքավորումներ, դրանց մասեր, ձայնագրող և ձայնավերարտադրող սարքեր, սարքեր՝ հեռուստատեսային պատկերի և ձայնի գրանցման և վերարտադրության համար, դրանց մասեր և պարագաներ	10	0
8501	Էլեկտրական շարժիչներ և գեներատորներ (բացի էլեկտրագեներատորային կայանքներից)	0	0
8502	Էլեկտրագեներատորային կայանքներ և պտտվող էլեկտրական կերպափոխիչներ	0	0
8503 00	Մասեր՝ նախատեսված բացառապես կամ հիմնականում 8501 կամ 8502 ապրանքային դիրքերի մեքենաների համար	0	0
8504	Էլեկտրական տրանսֆորմատորներ, ստատիկ էլեկտրական կերպափոխիչներ (օրինակ՝ ուղղիչներ), ինդուկտիվ կոճեր և դրոսելներ	0	0

8505	Էլեկտրամագնիսներ, հաստատուն մագնիսներ և արտադրատեսակներ՝ նախատեսված մագնիսացումից հետո հաստատուն մագնիսների վերավորման համար, էլեկտրամագնիսային կամ հաստատուն մագնիսներով կապիչներ, սեղմակներ, պրկիչներ և համանման ֆիքսող հարմարանքներ, էլեկտրամագնիսական կցորդիչներ, օդագոտիներ և արգելակներ, էլեկտրամագնիսային վերհան գլխիկներ	0	0
8511	Էլեկտրասարքավորումներ ներքին այրման շարժիչների վառման կամ գործարկման համար՝ կայծից կամ վառելիքային խառնուրդի սեղմումից բոցավառումով (օրինակ՝ մագնիտո, վառքի կոճեր, վառքի մոմեր, շիկացման մոմեր, գործարկիչներ), գեներատորներ (օրինակ՝ հաստատուն և փոփոխական հոսանքի) և ընդհատիչներ՝ այդպիսի շարժիչների հետ օգտագործվող	0	0
8515	Մեքենաներ և ապարատներ էլեկտրական (այդ թվում՝ գազի էլեկտրական տաքացումով), լազերային կամ այլ լուսային կամ ֆոտոնային, գերձայնային, էլեկտրոնաճառագայթային, մագնիսախիմպուլսային կամ պլազմաաղեղային ցածր ջերմաստիճանային զողման, բարձր ջերմաստիճանային զողման կամ եռակցման համար՝ անկախ կտրման գործողություն կատարելու դրանց հնարավորությունից, էլեկտրական մեքենաներ և ապարատներ՝ մետաղների կամ մետաղակերամիկայի տաք փոշեպատման համար	0	0
8516 21 000	Տարածության և բնահողի էլեկտրական տաքացման ջերմակուտակիչ ռադիատորներ	0	0
8516 29	Այլ էլեկտրասարքեր՝ տարածության և բնահողի տաքացման համար	0	0
8517 11 000	Անհաղորդալարային լսափողով հեռախոսային ապարատներ՝ հաղորդալարային կապի համար	0	0
8517 12 000	Հեռախոսային ապարատներ՝ բջջային կապի ցանցի և ոչ լարային կապի այլ ցանցերի համար	0	0
8517 61 000	Բազային կայաններ՝ ձայնի, պատկերի կամ այլ տվյալների հաղորդման կամ ընդունման համար, ներառյալ՝ լարային և ոչ լարային կապի ցանցերի՝ այլ	0	0
8517 62 000	Մեքենաներ՝ ձայնի, պատկերի կամ այլ տվյալների ընդունման, փոխակերպման և հաղորդման կամ վերականգնման համար, ներառյալ՝ կոմուտացիոն սարքերը և մարջրուտիզատորները	0	0
8517 69 100	Տեսախոսներ	0	0
8517 69 200	Տնային խոսափողեր	0	0
8517 69 310	Դյուրակիր ընդունիչներ՝ կանչի ազդանշաններ կամ փեյջինգային հաղորդագրություն ընդունելու համար	0	0
8517 69 900	Այլ սարքեր՝ ձայնի, պատկերի և այլ տվյալների	0	0

	հաղորդման կամ ընդունման համար, ներառյալ՝ լարային կամ ոչ լարային կապի ցանցերի		
8517 70 110	Ալեհավաքներ՝ ռադիոհեռագրային կամ ռադիոհեռախոսային սարքերի համար	0	0
8517 70 900	8517 ապրանքային դիրքի սարքավորումների մասեր, այլ	0	0
8518 10 300	Միկրոֆոններ, որոնք ունեն 300 հերցից մինչև 3.4 կիլոհերց հաճախականության շերտագիծ, 10 մմ տրամագիծ և 3 մմ ոչ ավելի բարձրություն՝ հեռահաղորդակցության համար օգտագործվող	0	0
8518 29 300	Բարձրախոսներ՝ 300 հերցից մինչև 3.4 կիլոհերց հաճախականության շերտագիծ և 50 մմ ոչ ավելի տրամագիծ ունեցող՝ հեռահաղորդակցության համար օգտագործվող	0	0
8518 30 200	Հեռախոսային հաղորդալարային լսափողեր	0	0
8519 50 000	Հեռախոսային ինքնապատասխանիչներ	0	0
8522 90 400	Հեռախոսային ինքնապատասխանիչների էլեկտրոնային մոդուլներ	0	0
8523 29 100	Մագնիսական ժապավեններ և սկավառակներ՝ չգրառված	0	0
8523 29 210	Մագնիսական ժապավեններ և սկավառակներ՝ ձայնից և պատկերից գատ երևույթների վերարտադրության համար	0	0
8523 29 290	Այլ մագնիսական ժապավեններ, մագնիսական սկավառակներ՝ չգրառված	0	0
8523 29 900	Այլ մագնիսական կրիչներ	0	0
8523 40 110	Սկավառակներ չգրառված՝ լազերային հաշվողական համակարգերի համար 900 մեգաբայթից ավելի, բայց 18 գիգաբայթից ոչ ավելի ծավալով գրանցման համար, բացի մաքրվողներից	0	0
8523 40 120	Սկավառակներ չգրառված՝ լազերային հաշվողական համակարգերի համար մինչև 900 մեգաբայթ ծավալով գրանցման համար, բացի մաքրվողներից	0	0
8523 40 130	Օպտիկական կրիչներ՝ չգրառված, այլ	0	0
8523 40 200	Սկավառակներ կարդացող՝ լազերային համակարգերի համար՝ ձայնից և պատկերից տարբերվող երևույթների վերարտադրման համար, այլ	0	0
8523 40 400	Սկավառակներ՝ լազերային կարդացող համակարգերի համար՝ մեքենայական ընթերցման համար մատչելի երկհամակարգ տեսքով գրառված հրահանգների, տվյալների, ձայնի և պատկերների վերարտադրման համար, որոնց հնարավոր է մանիպուլացնել, կամ որոնք համակարգչի միջոցով ապահովվող ինտերակտիվ կապի միջոցով կարող են մատչելի լինել օգտվողի համար	0	0
8523 40 700	Օպտիկական կրիչներ՝ ձայնից կամ պատկերից տարբերվող երևույթների վերարտադրման համար, այլ	0	0

8523 51 100	Էներգիայից անկախ տվյալների պահպանման կիսահաղորդչային կրիչներ՝ պինդ մարմնից՝ չգրառված	0	0
8523 51 700	Էներգիայից անկախ տվյալների պահպանման այլ կիսահաղորդչային կրիչներ՝ պինդ մարմնից՝ ձայնից և պատկերից տարբերվող երևույթների վերարտադրման համար, չգրառված	0	0
8523 52	Կիսահաղորդչային կրիչներ՝ «ինտելեկտուալ քարտեր»	0	0
8523 59 100	Կիսահաղորդչային կրիչներ՝ չգրառված, այլ	0	0
8523 59 910	Կիսահաղորդչային կրիչներ՝ ձայնից և պատկերից տարբերվող երևույթների վերարտադրման համար՝ չգրառված, այլ	0	0
8523 80 100	Այլ կրիչներ՝ ձայնի կամ այլ երևույթների տվյալների պահպանման համար, Բացի 37 խմբում ընդգրկվածներից, չգրառված	0	0
8523 80 910	Այլ կրիչներ՝ ձայնի կամ այլ երևույթների տվյալների պահպանման համար, Բացի 37 խմբում ընդգրկվածներից, ձայնից կամ պատկերից տարբերվող երևույթների վերարտադրման համար, գրառված	0	0
8523 80 950	Այլ կրիչներ՝ մեքենայական ընթերցման համար մատչելի երկհամակարգ տեսքով գրառված հրահանգների, տվյալների, ձայնի և պատկերների վերարտադրման համար, որոնց հնարավոր է մանիպուլացնել, կամ որոնք համակարգչի միջոցով ապահովվող ինտերակտիվ կապի միջոցով կարող են մատչելի լինել օգտվողի համար	0	0
8525 50 000	Ռադիոհաղորդման կամ հեռուստատեսության հաղորդիչ սարքեր	0	0
8525 60 000	Ռադիոհաղորդման կամ հեռուստատեսության հաղորդող ապարատներ՝ իր մեջ ընդունող սարք ընդգրկող	0	0
8525 80 110	Հեռուստախցիկներ՝ երեք և ավելի հաղորդող ընկալուչներով	0	0
8525 80 190	Հեռուստախցիկներ, այլ	0	0
8525 80 300	Թվային տեսախցիկներ	0	0
8525 80 910	Ձայնագրող տեսախցիկներ, որոնք ընդունակ են գրանցել միայն հեռուստատեսային խցիկից ստացված ձայնը և պատկերը	0	0
8525 80 990	Ձայնագրող տեսախցիկներ, այլ	0	0
8526	Ռադիոլուկացիոն, ռադիոնավագնացային ապարատուրա և հեռակառավարման ռադիոապարատուրա	0	0
8528 51 000	Մոնիտորներ այլ, օգտագործվող միայն կամ գլխավորապես 8471 ապրանքային դիրքի հաշվողական համակարգերում	0	0
8528 69 050	Այլ պրոյեկտորներ, հարթ էկրանի օգնությամբ աշխատող՝ ընդունակ պատկերելու հաշվիչ մեքենայից ստացված թվային տվյալները	0	0

8528 71 200	Տեսաթյուններնների մոդուլներ՝ հաշվիչ մեքենաներում տեղադրելու համար	0	0
8528 73 000	Այլ հեռուստատեսային կապի ընդունիչ սարքավորումներ, սև գիծ, սպիտակ կամ մոնոքրոմ պատկերի համար, իրենց կազմում լայնահեռարձակման ռադիոընդունիչ կամ ձայն կամ պատկեր գրող սարքավորում ներառող կամ չներառող	0	0
8529 90 450	8525 80 300 ապրանքային ենթաենթադիրքում դասակարգվող սարքերի մասեր, այլ	0	0
8529 90 490	8525 60 000, 8528 41 000, 8528 51 000, 8528 61 000 ենթաենթադիրքերում դասակարգվող սարքերի մասեր՝ այլ	0	0
8530	Էլեկտրաազդանշանային սարքավորումներ՝ անվտանգությունն ապահովելու և (կամ) երկաթուղում, տրամվայի ուղիներում, ավտոմոբիլային ճանապարհներում, ներքին ջրային ուղիներում, կայանահրապարակներում, նավահանգստային կառույցներում կամ օդանավակայաններում երթևեկության կառավարման համար (բացի 8608 ապրանքային դիրքի սարքավորումներից)	0	0
8531	Էլեկտրասարքավորումներ ձայնա- կամ տեսաազդանշանային (օրինակ՝ զանգեր, շչակներ, ինդիկատորային վահանակներ, պահակային ազդանշանային սարքեր կամ սարքեր հրդեհային ազդանշան տալու համար), բացի 8512 կամ 8530 ապրանքային դիրքերի սարքավորումներից	0	0
8532	Էլեկտրական կոնդենսատորներ՝ հաստատուն, փոփոխական կամ ենթալարվող	0	0
8533	Էլեկտրական ռեզիստորներ (ներառյալ՝ ռեոստատները և պոտենցիոմետրերը), բացի տաքացնող էլեմենտներից	0	0
8534 00	Տպասխեմաներ	0	0
8535	Էլեկտրական ապարատուրա՝ կոմուտացիայի կամ էլեկտրական շղթաների պահպանության կամ էլեկտրական շղթաներին միացնելու համար, կամ էլեկտրական շղթաներում (օրինակ՝ անջատիչներ, փոխարկիչներ, ընդհատիչներ, հալվող ապահովիչներ, շանթարգելներ, լարման սահմանափակիչներ, լարման ցատկերի մարիչներ, միացնող տուփեր, հոսանքի ընդունիչներ, հոսանքահաններ)՝ 1000 Վ ավելի լարման համար	0	0
8536	Էլեկտրական ապարատուրա՝ կոմուտացիայի կամ էլեկտրական շղթաների պաշպանության համար, կամ էլեկտրական շղթաներին կամ էլեկտրական շղթաներում միացումների համար (օրինակ՝ անջատիչներ, փոխանջատիչներ, ընդհատիչներ, ռելեններ, հալվող ապահովիչներ, տատանումների մարիչներ, խրոցակային եղանիկներ և վարդակներ, էլեկտրալամպերի համար կոթառներ, միացման տուփեր)՝ 1000 Վ-ից ոչ ավելի	0	0

	լարման համար		
8537	Պուլտեր, վահանակներ, բարձակներ, սեղաններ, բաշխիչ վահաններ և այլ հիմքեր էլեկտրական ապարատների համար այլ սարքավորված երկու կամ ավելի 8535 կամ 8536 ապրանքային դիրքի սարքերով՝ էլեկտրական հոսանքի դեկավարման կամ բաշխման համար, այդ թվում՝ իրենց մեջ ընդգրկվող 90 խմբի սարքեր կամ հարմարանքներ և թվային դեկավարման ապարատներ, բացի 8517 ապրանքային դիրքի կոմուտացիոն սարքերի	0	0
8538	Մասեր՝ նախատեսված բացառապես կամ հիմնականում 8535, 8536 կամ 8537 ապրանքային դիրքում նշված ապարատուրայի համար	0	0
8541	Դիողներ, տրանզիստորներ և համանման կիսահաղորդչային սարքեր, լուսազգայուն կիսահաղորդչային սարքեր, ներառյալ՝ լուսազավանական տարրերը՝ հավաքված կամ չհավաքված որպես մոդուլ, ներկառուցված կամ չներկառուցված վահանի վրա, լուսարձակող դիողներ. պիեզոէլեկտրական բյուրեղներ հավաքված	0	0
8542	Էլեկտրոնային ինտեգրալ և միկրոհավաքված սխեմաներ	0	0
8543 70	Այլ մեքենաներ և սարքեր՝ անհատական ֆունկցիաներ ունեցող, տվյալ խմբի այլ տեղում չհիշատակված	0	0
8543 90 000	Տվյալ ապրանքային խմբում չներառված և չհիշատակված անհատական ֆունկցիաներ ունեցող էլեկտրական մեքենաների և սարքերի մասեր	0	0
8544	Հաղորդալարեր՝ մեկուսացված (ներառյալ՝ արձնապատվածները կամ անողավորվածները), մալուխներ (ներառյալ՝ համառանցքայինը) և այլ մեկուսացված էլեկտրական հաղորդիչներ՝ միացնող հարմարանքներով կամ առանց դրանց, մալուխներ թելքասուպիկական՝ կազմված անհատական պատյաններով թելքերից՝ անկախ նրանից հավաքված են, թե ոչ էլեկտրահաղորդիչների կամ միացնող հարմարանքների հետ	0	0
8545	Ածխային էլեկտրոդներ, ածխային խոզանակներ, ածուխներ՝ լամպերի կամ մարտկոցների համար, և այլ իրեր՝ գրաֆիտից կամ ածխածնի այլ տեսակներից՝ մետաղի հետ կամ առանց մետաղի, էլեկտրատեխնիկայում կիրառվող	0	0
8546	Էլեկտրական մեկուսիչներ՝ ցանկացած նյութերից	0	0
8547	Ամրաններ մեկուսացնող՝ էլեկտրական մեքենաների համար, հարմարանքներ կամ սարքավորումներ, պատրաստված ամբողջովին մեկուսացնող նյութերից, հաշվի չառած որոշ մետաղական բաղադրիչները (օրինակ՝ պարուրակային կոթառները), բացառապես հավաքման նպատակով ներկառուցված ֆորմավորման ժամանակ,	0	0

	բացի 8546 ապրանքային դիրքի մեկուսիչներից, փողրակներ լարանցման և դրանց միացումների մասեր, ոչ թանկարժեք մետաղներից, երեսպատված մեկուսացնող նյութով		
8548	Ջարդոն և թափոն առաջնային էլեմենտների, սկզբնական մարտկոցների և էլեկտրական կուտակիչների (ակումուլյատորների), աշխատած և սպառված առաջնային էլեմենտներ, սկզբնական մարտկոցներ, էլեկտրական կուտակիչներ (ակումուլյատորներ), սարքավորումների և ապարատուրաների էլեկտրական մասեր, տվյալ խմբի այլ տեղում չնշված կամ չներառնված	0	0
86	Երկաթգծի լոկոմոտիվներ կամ տրամվայի շարժիչավոր վագոններ, շարժակազմ և դրանց մասեր, երկաթգծի կամ տրամվայների ուղեգծային սարքավորումներ և սարքեր և դրանց մասեր, բոլոր տեսակի մեխանիկական (ներառյալ՝ էլեկտրամեխանիկական) ազդանշանային սարքավորումներ	0	0
87	Ցամաքային տրանսպորտային միջոցներ, բացի գնացքների և տրամվայների շարժակազմերից, և դրանց մասեր ու պարագաներ	10	0
8701	Տրակտորներ (բացի 8709 ապրանքային դիրքի տրակտորներից)	0	0
8702	Շարժիչային տրանսպորտային միջոցներ՝ նախատեսված 10 և ավելի մարդկանց, ներառյալ՝ վարորդը, տեղափոխման համար	0	0
8704	Շարժիչային տրանսպորտային միջոցներ՝ բեռները տեղափոխելու համար	0	0
8705	Շարժիչային տրանսպորտային միջոցներ, հատուկ նշանակության, բացի ուղևորների կամ բեռների տեղափոխման համար օգտագործվողներից (օրինակ՝ բեռնատար ավտոմեքենաներ՝ վթարային նորոգման համար, ավտոամբարձիչներ, հրշեջ տրանսպորտային միջոցներ, ավտոբետոնախառնիչներ, ճանապարհները մաքրող, ջրող ավտոմեքենաներ, ավտոարհեստանոցներ, ռենտգենյան կայանքներով ավտոմեքենաներ)	0	0
8708 99	87018705 ապրանքային դիրքերի շարժիչավոր տրանսպորտային միջոցների մասեր, պարագաներ՝ այլ	0	0
8709	Արդյունաբերական նշանակության տրանսպորտային միջոցներ, ինքնագնացներ, չսարքավորված վերամբարձ կամ բեռնող հարմարանքներով՝ օգտագործվող գործարաններում, պահեստներում, նավահանգիստներում և օդանավակայաններում՝ կարճ տարածություններում բեռների փոխադրման համար, երկաթուղային կայարանների հարթակներում օգտագործվող տրակտորներ, վերոհիշյալ տրանսպորտային միջոցների	0	0

	մասեր		
8710 00 000	Տանկեր և այլ մարտական ինքնագնաց զրահապատ տրանսպորտային միջոցներ, սպառազինությամբ կամ առանց սպառազինության և դրանց մասեր	0	0
8713	Շարժվելու անընդունակ մարդկանց համար սայլակներ, սարքավորված կամ չսարքավորված շարժիչով կամ տեղափոխման համար այլ մեխանիկական սարքերով	0	0
8714	Մասեր և պարագաներ 8711-8713 ապրանքային դիրքերում դասակարգվող տրանսպորտային միջոցների համար	0	0
88	Թռչող ապարատներ, տիեզերական ապարատներ և դրանց մասեր	0	0
89	Նավեր, նավակներ և լողարկող կառուցվածքներ	0	0
90	Գործիքներ և սարքեր օպտիկական, լուսանկարչական, կինեմատոգրաֆիական, չափիչ, հսկիչ, ճշգրիտ, բժշկական կամ վիրաբուժական, դրանց մասեր և պարագաներ	0	0
9006	Ֆոտոխցիկներ (բացի կինոխցիկներից), լուսաբոնկիչներ և լամպ-բոնկիչներ, բացի 8539 ապրանքային դիրքի գազապարպման լամպերից	10	0
9006 10 000	Նկարող սարքեր՝ օգտագործվող դիմակներ կամ ֆոտոձևանմուշներ պատրաստելու համար	0	0
9006 99 000	Ֆոտոխցիկների, ֆոտոբոնկիչների և լամպ-բոնկիչների մասեր և պարագաներ՝ այլ	0	0
91	Ժամացույցներ և դրանց մասեր	10	0
9108-9112, 9114	Ժամացույցների մասեր	0	0
92	Երաժշտական գործիքներ և դրանց բնամասեր և պարագաներ	0	0
93	Զենք և զինամթերք, դրանց մասեր և պարագաներ	0	0
94	Կահույք, անկողնային պարագաներ, ներքնակներ, ներքնակի հիմնամասեր, բազմոցի բարձիկներ և կահույքի նմանատիպ լցունված պարագաներ, այլ տեղում չհիշատակված կամ չներառված, լուսային ցուցանակներ, լուսային տախտակներ անունով կամ անվանումով կամ հասցեով և նմանատիպ արտադրատեսակներ, հավաքովի շինարարական կառուցվածքներ	10	0
9402	Կահույք՝ բժշկական, վիրաբուժական, ատամնաբուժական կամ անասնաբուժական (օրինակ՝ վիրաբուժական սեղաններ, սեղաններ զննման համար, հիվանդանոցային մահճակալներ՝ մեխանիկական պարագաներով, ատամնաբուժական բազկաթոռներ), բազկաթոռներ պարագաներով՝ պտտման և միաժամանակ թեքման և բարձրացման համար, վերոհիշյալ արտադրատեսակների մասեր	0	0
9406 00	Հավաքովի շինարարական կառուցվածքներ	0	0

95	Խաղալիքներ, խաղեր և սպորտային մարզագույք, դրանց մասեր և պարագաներ	0	0
9504	Ապրանքներ զվարճանքների համար, սեղանի կամ սենյակային խաղեր, ներառյալ՝ սեղանները «Պինբոլ» խաղալու համար, բիլիարդ, խաղի հատուկ սեղաններ խաղատների համար և ավտոմատացված սարքավորումներ կեզելբանի համար	10	0
9506	Մարզագույք և սարքավորումներ՝ ընդհանուր ֆիզկուլտուրայով, մարմնամարզությամբ, թեթև աստղեղիկայով, սպորտի այլ ձևերով (ներառյալ՝ սեղանի թենիսը) զբաղվելու կամ բացօթյա խաղերի համար՝ տվյալ խմբի այլ տեղերում չնշված կամ չներառված, լողավազաններ և ավազաններ՝ երեխաների համար	10	0
9508	Կարուսելներ, ճոճանակներ, հրաձգարաններ և այլ աստղակցիոններ, շարժական կրկեսներ և շարժական գազանանոցներ, շարժական թատրոններ	10	0
96	Տարբեր պատրաստի իրեր	10	0
97	Արվեստի գործեր, հավաքածու կազմելու առարկաներ, հնաոճ իրեր	0	0

Անկախ վերոգրյալ մաքսատուրքի դրույքաչափերից՝ 2203, 2204, 220410, 2205, 2206, 2207, 220820, 220830, 220840, 220850, 220860, 220870, 220890 ծածկագրերին դասվող ապրանքների համար մաքսատուրքը վճարվում է հետևյալ յուրահատուկ դրույքաչափերով՝

Ծածկագիրն ըստ ԱՏԳ ԱԱ-ի	Ապրանքի նկարագիրը	Չափման միավորը	Մաքսատուրքի դրույքաչափը դրամով	
			Ներմուծում	Արտահանում
2203 00	Գարեջուր ածիկային	լիտր	50	0
2204	Գինի խաղողի՝ բնական, ներառյալ՝ թնդեցվածները, խաղողի քաղցու, բացի 2009 ապրանքային դիրքում նշվածից	լիտր	100	0
2204 10	Գինիներ փրփրուն	լիտր	75	0
2205	Վերմուտ և խաղողի այլ բնական գինիներ՝ բուսական կամ անուշահոտ նյութերի հավելումով	լիտր	140	0
2206 00	Խմորման ենթարկված այլ ըմպելիքներ (օրինակ՝ սիդր, պերրի կամ տանձի սիդր, մեղրաըմպելիք), խառնուրդներ՝ խմորման ենթարկված ըմպելիքներից և խմորման ենթարկված ըմպելիքների ու ոչ ալկոհոլային ըմպելիքների խառնուրդներ	լիտր	60	0
2207	Էթիլային սպիրտ՝ չբնավորված 80 ծավ. % կամ ավելի սպիրտի խտությամբ, էթիլային սպիրտ և այլ սպիրտներ՝ բնավորված ցանկացած խտության	1լ 100% սպիրտի վերահաշ.	70	0

2208	Էթիլային սպիրտ՝ չբնափոխված 80 ծավ. % պակաս սպիրտի խտությամբ, սպիրտային թուրմեր, լիկյորներ և սպիրտային այլ խմիչքներ, այդ թվում՝	1 և 100% սպիրտի վերահաշ.		
2208 20	սպիրտային թուրմեր՝ ստացված խաղողի գինու կամ խաղողի մզվածքի թորման արդյունքում		1100	0
2208 30	վիսկի		370	0
2208 40	ռում և տաֆֆա		420	0
2208 50	ջին և գինու թրմողի		450	0
2208 60	օղի		380	0
2208 70	լիկյորներ		600	0
2208 90	այլ սպիրտային խմիչքներ		240	0

Մաքսային մարմինների կողմից մաքսատուրքը հաշվարկվում է այն դրույքաչափով, որը գործում է ապրանքների հայտարարագրման օրվա դրությամբ, իսկ մաքսատուրքի վճարումն իրականացվում է Հայաստանի Հանրապետության մաքսային սահմանով ապրանքների տեղափոխման օրվանից տասնօրյա ժամկետում՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած ընթացակարգով:

Մաքսատուրքը վճարվում է Հայաստանի Հանրապետության արժույթով՝ դրամով:

Ապրանքներ տեղափոխող անձի կողմից չվճարված կամ թերի վճարված մաքսատուրքի գումարը մաքսային մարմինների կողմից գանձվում է դրա վճարման պարտավորության առաջացման պահից երեք տարվա ընթացքում:

Մաքսատուրքի վճարումը սահմանված ժամկետներից ուշացնելու դեպքում ժամկետանց յուրաքանչյուր օրվա համար վճարողից գանձվում է տույժ՝ ժամանակին չվճարված մաքսատուրքի գումարի 0,15 տոկոսի չափով, բայց ոչ ավելի, քան 365 օրվա համար:

«Ներմուծում՝ ազատ շրջանառության համար» մաքսային ռեժիմով ներմուծվող ապրանքները ենթակա են մաքսատուրքով գանձման, բացառությամբ օրենքով և այլ իրավական ակտերով նախատեսված դեպքերի:

«Արտահանում՝ ազատ շրջանառության համար» մաքսային ռեժիմով արտահանվող ապրանքների համար մաքսատուրքի դրույքաչափերը սահմանված են 0 %:

Մաքսային մարմինների կողմից մաքսատուրք չի հաշվարկվում և գանձվում հետևյալ մաքսային ռեժիմներով բաց թողնվող ապրանքներից՝

- Տարանցիկ փոխադրում
- Ժամանակավոր ներմուծում
- Ժամանակավոր արտահանում
- Ժամանակավոր ներմուծում՝ վերամշակման համար
- Ժամանակավոր արտահանում՝ վերամշակման համար
- Ներմուծում մաքսային պահեստ
- Ներմուծում ազատ մաքսային պահեստ
- Ոչնչացում
- Ներմուծում ազատ տնտեսական գոտի
- Սեփականության իրավունքից հրաժարում՝ հոգուտ պետության
- Ներմուծում՝ անմաքս առևտրի խանութ
- Վերաներմուծում և վերաարտահանում, *բացառությամբ հետևյալ դեպքերի՝*

❖ Նախկինում «Ժամանակավոր արտահանում՝ վերամշակման համար» մաքսային ռեժիմով արտահանված ապրանքների «Վերաներմուծում» ռեժիմով ներմուծման դեպքում ապրանքներ տեղափոխող անձը պարտավոր է վճարել վերամշակված

ապրանքների ներմուծման համար «Ներմուծում՝ ազատ շրջանառության համար» մաքսային ռեժիմով նախատեսված մաքսային վճարների և վերամշակման նպատակով արտահանված ապրանքների համար ապրանքներ տեղափոխող անձը պարտավոր է վճարել վերամշակված ապրանքների ներմուծման համար «Ներմուծում՝ ազատ շրջանառության համար» մաքսային ռեժիմով նախատեսված մաքսային վճարների և վերամշակման նպատակով արտահանված ապրանքների համար «Ներմուծում՝ ազատ շրջանառության համար» մաքսային ռեժիմով հաշվարկվող մաքսային վճարների տարբերությունը, բացառությամբ մաքսավճարի, որը հաշվարկվում է առանց նվազեցումների:

❖ Նախկինում «Ժամանակավոր ներմուծում՝ վերամշակման համար» մաքսային ռեժիմով արտահանված ապրանքների «Վերաարտահանում» ռեժիմով արտահանման դեպքում ապրանքներ տեղափոխող անձը պարտավոր է վճարել վերամշակված ապրանքների արտահանման համար «Արտահանում՝ ազատ շրջանառության համար» մաքսային ռեժիմով նախատեսված մաքսային վճարների և վերամշակման նպատակով ներմուծված ապրանքների համար «Արտահանում՝ ազատ շրջանառության համար» մաքսային ռեժիմով հաշվարկվող մաքսային վճարների տարբերությունը, բացառությամբ մաքսավճարի, որը հաշվարկվում է առանց նվազեցումների:

Մաքսատուրքի վճարումից ազատելը

Հայաստանի Հանրապետության մաքսային օրենսդրության համաձայն՝ մաքսատուրքի վճարումից ազատվում են՝

- այն տրանսպորտային միջոցները, որոնցով կանոնավոր կերպով իրականացվում են բեռների, ուղեբեռների և ուղևորների միջպետական փոխադրումներ, ինչպես նաև այն գործիքները, վառելանյութը, պարենային ապրանքները, որոնք կարող են անհրաժեշտ լինել ճանապարհին, միջանկյալ կանգառներում կամ հիշյալ տրանսպորտային միջոցների անսարքությունները վերացնելու համար.
- արժույթը, արտարժույթը և արժեթղթերը.
- այն ապրանքները, որոնք ներմուծվում են Հայաստանի Հանրապետության մաքսային տարածք մարդասիրական օգնության և բարեգործական ծրագրերի շրջանակներում: Օրենսդրությամբ (այդ թվում Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերով) ուղղակիորեն նշված չլինելու դեպքում ծրագրի տարբերակումն ըստ մարդասիրական օգնության և բարեգործական ու տեխնիկական բնույթի որոշում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության լիազորած մարմինը.
- առևտրային կազմակերպությունների կողմից իրենց կանոնադրական հիմնադրամի համալրման նպատակով ներմուծվող Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած ցանկում ընդգրկված ապրանքները: Նշված ապրանքների ներմուծման համար սահմանված մաքսատուրքի վճարման արտոնության կիրառումից հետո երեք տարվա ընթացքում դրանց օտարման դեպքում մաքսատուրքի գումարը, ինչպես նաև դրա վճարումն ուշացնելու համար հաշվարկված տույժերը ենթակա են գանձման՝ օրենքով սահմանված կարգով.
- ցուցահանդեսների, միջազգային տոնավաճառների կամ մմանատիպ միջոցառումների շրջանակներում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած մուշային քանակությամբ ներմուծվող ապրանքները, որոնք ենթակա են մաքսային ձևակերպման «Ժամանակավոր ներմուծում» մաքսային ռեժիմով, իսկ միջոցառման ընթացքում իրացված կամ այլ նպատակներով տնօրինված ապրանքները ենթակա են մաքսային ձևակերպման «Ներմուծում՝ ազատ շրջանառության համար» մաքսային ռեժիմով:

Մասնավորապես, Հայաստանի Հանրապետության մաքսային սահմանով ցուցահանդեսների, միջազգային տոնավաճառների կամ նմանատիպ միջոցառումների շրջանակներում ներմուծվող ապրանքների համար նմուշային քանակ է համարվում միջոցառմանը մասնակցող յուրաքանչյուր անձի կողմից ներմուծված յուրաքանչյուր բաժանելի ապրանքատեսակից մինչև 50 միավոր (հատ, զույգ և այլն), եթե այդ ապրանքների ընդհանուր մաքսային արժեքը չի գերազանցում 250 հազար դրամը: Նմուշային քանակներով ցուցահանդեսների, միջազգային տոնավաճառների կամ նմանատիպ միջոցառումների շրջանակներում Հայաստանի Հանրապետություն ներմուծվող ապրանքներն ընդհանրապես ազատվում են մաքսային վճարներից, եթե միջոցառումը կազմակերպվում է Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի, Ազգային Ժողովի, կառավարության, նախարարությունների, Առևտրաարդյունաբերական պալատի հրավերով կամ նախաձեռնությամբ:

Բացի մաքսատուրքից ազատման վերը նշված հիմքերից, գործում են նաև Հայաստանի Հանրապետության միջազգային (միջպետական) համաձայնագրերի շրջանակներում սահմանված արտոնություններ:

➤ **Մաքսավճար**

Մաքսավճարի դրույքաչափերը և վճարման կարգը

Մաքսավճարը Հայաստանի Հանրապետության մաքսային սահմանով տեղափոխվող ապրանքների և տրանսպորտային միջոցների մաքսային ձևակերպումների, մաքսային հսկողության, մաքսային զննման և հաշվառման, մաքսային ուղեկցման, մաքսային մարմինների կողմից պատասխանատու պահպանության, փաստաթղթերի (ձևաթղթերի) տրամադրման համար Հայաստանի Հանրապետության մաքսային օրենսգրքով սահմանված կարգով և չափով գանձվող, պետական բյուջեում հաշվառվող պարտադիր վճար է, որն օգտագործվում է Հայաստանի Հանրապետությունում մաքսային գործի զարգացման և մաքսային մարմինների նյութատեխնիկական և սոցիալական բազայի ապահովման նպատակով:

Հայաստանի Հանրապետության մաքսային սահմանով տեղափոխվող ապրանքների և տրանսպորտային միջոցների մաքսային ձևակերպումների համար, բացառությամբ մաքսային զննման և հաշվառման, գանձվում է մաքսավճար՝ 3500 դրամի չափով:

Ապրանքների զննման և հաշվառման համար, բացառությամբ խողովակաշարերով և էլեկտրահաղորդման գծերով տեղափոխվող ապրանքների, գանձվում է մաքսավճար՝

- միևնույն մաքսային հայտարարագրով հայտարարագրված մինչև մեկ տոննա ապրանքների մաքսային հսկողության համար՝ 1000 դրամի չափով.
- միևնույն մաքսային հայտարարագրով հայտարարագրված մեկ տոննայից ավել ապրանքների յուրաքանչյուր լրացուցիչ տոննայի կամ ավելի պակաս քաշի մաքսային հսկողության համար՝ 300 դրամի չափով:

Խողովակաշարերով և էլեկտրահաղորդման գծերով տեղափոխվող ապրանքների նկատմամբ մաքսային հսկողության, դրանց հաշվառման համար գանձվում է մաքսավճար՝ մեկ ամսվա ընթացքում միևնույն պայմանագրի հիման վրա միևնույն ուղղությամբ տեղափոխվող ապրանքաքանակի համար 500 000 դրամի չափով:

Մաքսային ձևակերպումների իրականացման վայրերից կամ մաքսային մարմինների աշխատանքային ժամերից դուրս մաքսային ձևակերպումների կամ դրանց հետ կապված առանձին գործողությունների կատարման համար գանձվում է մաքսավճար՝ սահմանված դրույքաչափերի կրկնապատիկի չափով:

Մաքսային մարմինների կողմից վերադաս մաքսային մարմնի սահմանած ցանկում ընդգրկված յուրաքանչյուր փաստաթղթի (ձևաթղթի) տրամադրման համար գանձվում է մաքսավճար՝ 1000 դրամի չափով: Ներկայումս գործող ցանկում ներառված են

մաքսային հայտարարագիրը, փոխադրման ամփոփագիրը, մաքսային վճարների բյուջե փոխանցման հանձնարարականը, ավտոտրանսպորտային միջոցները ՀՀ պետավտոտեսչությունում մշտական և ժամանակավոր հաշվառման վերցնելու համար տրվող հատուկ ձևերը:

Ապրանքների՝ ՀՀ մաքսային օրենսգրքով նախատեսված դեպքերում մաքսային ուղեկցման համար գանձվում է մաքսավճար՝ յուրաքանչյուր հարյուր կիլոմետրի համար 10 000 դրամի չափով:

Մաքսային մարմինների կողմից ապրանքների պատասխանատու պահպանության համար գանձվում է մաքսավճար՝

- մինչև մեկ տոննայի համար օրական 1000 դրամի չափով.
- մեկ տոննայից ավել յուրաքանչյուր լրացուցիչ (կամ ոչ լրիվ) տոննայի համար օրական 300 դրամի չափով:

Տրանսպորտային միջոցների մաքսային հսկողության համար գանձվում է մաքսավճար՝

ա) մինչև 10 նստատեղով մարդատար ավտոմեքենաների համար 2000 դրամի չափով.

բ) այլ տրանսպորտային միջոցների համար 5000 դրամի չափով:

Մաքսավճարը վճարվում է Հայաստանի Հանրապետության արժույթով՝ դրամով, համապատասխան ծառայությունների մատուցման պահից եռօրյա ժամկետում, բայց ապրանքների բաց թողնման պահից ոչ ուշ:

Ապրանքներ տեղափոխող անձանց կողմից չվճարված կամ թերի վճարված մաքսավճարի գումարները գանձվում են դրանց վճարման պարտավորության առաջացման պահից՝ երեք տարվա ընթացքում:

Մաքսավճարի վճարումը սահմանված ժամկետից ուշացնելու դեպքում ժամկետանց յուրաքանչյուր օրվա համար վճարողից գանձվում է տույժ՝ ժամանակին չվճարված մաքսավճարի գումարի 0,15 տոկոսի չափով, բայց ոչ ավելի, քան 365 օրվա համար:

Մաքսավճարի վճարումից ազատելը

Հայաստանի Հանրապետության մաքսային օրենսդրության համաձայն՝ մաքսավճարի վճարումից ազատվում են՝

ա) այն ապրանքները, որոնք ներմուծվում են Հայաստանի Հանրապետության մաքսային տարածք մարդասիրական օգնության և բարեգործական ծրագրերի շրջանակներում: Օրենսդրությամբ (այդ թվում Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերով) ուղղակիորեն նշված չլինելու դեպքում ծրագրի տարբերակումն ըստ մարդասիրական օգնության և բարեգործական ու տեխնիկական բնույթի որոշում է մարդասիրական օգնությունը համակարգող Հայաստանի Հանրապետության կառավարության լիազորված մարմինը.

բ) ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով «Ժամանակավոր արտահանում» մաքսային ռեժիմով արտահանվող և հետադարձ ներմուծվող մշակութային արժեքները.

գ) միջազգային կանոնավոր փոխադրումներ իրականացնող տրանսպորտային միջոցները՝ այդ փոխադրումների իրականացման ժամանակ:

➤ **Ավելացված արժեքի հարկ**

Ավելացված արժեքի հարկի դրույքաչափը և հարկման օբյեկտը

Ավելացված արժեքի հարկը (այսուհետ՝ ԱԱՀ) անուղղակի հարկ է, որը գանձվում է պետական բյուջե՝ Հայաստանի Հանրապետության մաքսային սահմանով ապրանքների ներմուծման, Հայաստանի Հանրապետության տարածքում դրանց արտադրության ու շրջանառության, ինչպես նաև ծառայությունների մատուցման բոլոր փուլերում:

«Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՀՀ օրենքի (ՀՕ-118) համաձայն՝ ԱԱՀ-ով հարկվող գործարք է համարվում «Ներմուծում՝ ազատ շրջանառության համար» մաքսային ռեժիմով ապրանքների ներմուծումը, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի:

Հայաստանի Հանրապետություն ներմուծվող ապրանքներից ԱԱՀ-ն հաշվարկվում և գանձվում է մաքսային մարմինների կողմից Հայաստանի Հանրապետության մաքսային սահմանին, բացառությամբ՝

ա) կազմակերպությունների և անհատ ձեռնարկատերերի կողմից ներմուծվող, օրենքով հաստատված ցանկում ընդգրկված այն ապրանքների, որոնց ներմուծման համար մաքսատուրքի դրույքաչափը սահմանված է 0 տոկոս, և որոնք ենթակա չեն ակցիզային հարկով հարկման.

բ) օտարերկրյա պետությունների, միջազգային միջկառավարական (միջպետական) կազմակերպությունների, միջազգային, օտարերկրյա և Հայաստանի Հանրապետության հասարակական (ներառյալ՝ բարեգործական), կրոնական և մանաստիպ բնույթի այլ կազմակերպությունների, առանձին բարերարների կողմից մարդասիրական օգնության և բարեգործական ծրագրերի (գործունեության) շրջանակներում ապրանքների մատակարարման և ծառայությունների մատուցման, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության ԱԱՀ վճարողների կողմից նման ծրագրերի իրականացման հետ անմիջականորեն կապված և դրանց համար զգալի նշանակություն ունեցող ապրանքների մատակարարման և ծառայությունների մատուցման:

ԱԱՀ-ի դրույքաչափը սահմանված է 20 %՝ ապրանքների և ծառայությունների հարկվող շրջանառության նկատմամբ:

ԱԱՀ-ի վճարման կարգը

Հայաստանի Հանրապետություն ներմուծվող ապրանքների համար ներմուծման ժամանակ ԱԱՀ-ով հարկը հաշվարկվում է դրանց՝ օրենքով սահմանված կարգով որոշված մաքսային արժեքի և գանձվող մաքսատուրքի ու ակցիզային հարկի հանրագումարից:

Ներմուծվող ապրանքների համար ավելացված արժեքի հարկը վճարվում է ներմուծման օրվանից տասն օրվա ընթացքում:

Կազմակերպությունների և անհատ ձեռնարկատերերի կողմից արտադրական գործընթացում օգտագործվող որոշ սարքավորումներ, հումք և նյութեր ներմուծելիս ԱԱՀ-ի վճարման ժամկետը հետաձգվում է՝

- 1 տարի ժամկետով՝ ներմուծված ապրանքների մաքսային արժեքի մինչև 70 մլն. դրամ լինելու դեպքում,
- 2 տարի ժամկետով՝ ներմուծված ապրանքների մաքսային արժեքի 70-ից 300 մլն. դրամ լինելու դեպքում,
- 3 տարի ժամկետով՝ ներմուծված ապրանքների մաքսային արժեքի 300 մլն. դրամից ավելի լինելու դեպքում:

ՀՀ կառավարության որոշմամբ ընտրված կազմակերպությունների և անհատ ձեռնարկատերերի կողմից ներդրումային ծրագրերի շրջանակներում 300 մլն. դրամը գերազանցող ապրանքներ ներմուծելիս ԱԱՀ-ի վճարումը կարող է հետաձգվել 3 տարի ժամկետով:

Ավելացված արժեքի հարկի վճարումը սահմանված ժամկետից ուշացնելու դեպքում ժամկետանց յուրաքանչյուր օրվա համար վճարողից գանձվում է տույժ՝ ժամանակին չվճարված ավելացված արժեքի հարկի գումարի 0,15 տոկոսի չափով, բայց ոչ ավելի, քան 365 օրվա համար:

ԱԱՀ վճարողների կողմից մաքսային օրենսդրությամբ սահմանված կարգով վերամշակման նպատակով Հայաստանի Հանրապետությունից արտահանված ապրանքների ներմուծման դեպքում ԱԱՀ-ով հարկվող շրջանառություն է համարվում դրանց՝ օտարերկրյա անձանց վճարման ենթակա վերամշակման արժեքը, իսկ այդ արժեքի որոշման անհնարինության դեպքում՝ ապրանքների վերամշակումից հետո դրանց մաքսային արժեքի և նախկինում արտահանման ժամանակ դրանց հայտարարագրված մաքսային արժեքի տարբերությունը:

Հայաստանի Հանրապետություն ապրանքների ներմուծման դեպքում մաքսային մարմինների կողմից ԱԱՀ-ի հաշվարկումը և գանձումը հիմնավորվում է մաքսային ձևակերպումների ժամանակ լրացվող մաքսային հայտարարագրերով և վճարման փաստաթղթերով (վճարման հանձնարարագիր, անդորրագիր կամ վճարումը հավաստող այլ փաստաթղթեր):

ԱԱՀ-ով չեն հարկվում

ա) տիրագուրկ, ժառանգության իրավունքով պետությանն անցած արժեքների, գանձերի իրացման շրջանառությունը.

բ) բռնագրավման կամ նվիրատվության ձևով գույքի օտարումը պետությանը:

ԱԱՀ-ի վճարումից ազատելը

ԱԱՀ-ի վճարումից ազատվում են Հայաստանի Հանրապետություն ներմուծվող մշակութային արժեքները:

ԱԱՀ-ի գրոյական դրույքաչափի կիրառումը

ԱԱՀ-ի գրոյական դրույքաչափ է կիրառվում Հայաստանի Հանրապետության մաքսային սահմանով՝

ա) Հայաստանի Հանրապետություն մաքսային սահմանից դուրս «Արտահանում՝ ազատ շրջանառության համար» մաքսային ռեժիմով արտահանվող ապրանքների հարկվող շրջանառության նկատմամբ, ինչպես նաև միջազգային երթուղիներով թռիչքներ իրականացնող օդանավերի լցավորման համար վառելանյութի ու ամբողջ երթուղու ընթացքում օդանավերում անձնակազմի և ուղևորների սպառման համար նախատեսվող ապրանքների մատակարարման նկատմամբ.

բ) միջազգային երթուղիներով փոխադրումներ իրականացնող փոխադրամիջոցների սպասարկման (ներառյալ՝ աերոնավիգացիոն, թռիչք-վայրէջքի), նորոգ- ման, վերասարքավորման, ինչպես նաև միջազգային երթուղիներով փոխադրվող ուղևորների, ուղեբեռների և փոստի սպասարկման ծառայությունների և փոխադրման ընթացքում ուղևորներին մատուցվող ծառայությունների հարկվող շրջանառության նկատմամբ.

գ) օտարերկրյա անձանց կողմից տրված հումքից, նյութերից ու կիսաֆաբրիկատներից իրենց պատվերով Հայաստանի Հանրապետության տարածքում այն արտադրանքի մշակման կամ հավաքման, շարժական գույքի նորոգման, արդիականացման ու համանման այլ ծառայությունների հարկվող շրջանառության նկատմամբ, որոնք արտահանվում են Հայաստանի Հանրապետության մաքսային սահմանից դուրս՝ Հայաստանի Հանրապետության մաքսային օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ու ժամկետներում.

դ) ՀՀ տարածքով օտարերկրյա բեռների տարանցիկ փոխադրումների նկատմամբ.

Առանձին օրենքներով կարող են սահմանվել ԱԱՀ-ից ազատման և Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսդրությամբ սահմանված այլ արտոնություններ:

Բացի այդ, օտարերկրյա անձանց կողմից Հայաստանի Հանրապետությունում ձեռք բերված ապրանքներն արտահանելիս դրանց համար հանրապետության տարածքում վճարված ԱԱՀ-ի գումարները վերադարձվում են նրանց:

➤ **Ակցիզային հարկ**

Ակցիզային հարկով հարկման օբյեկտը

Ակցիզային հարկն օրենքով սահմանված ապրանքների ՀՀ մաքսային սահմանով ներմուծման կամ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում այդ ապրանքներն արտադրողների կողմից դրանց օտարման համար օրենքով սահմանված կարգով և չափով պետական բյուջե գանձվող անուղղակի հարկ է:

Ակցիզային հարկով հարկման ենթակա ապրանքներն են գարեջուրը, խաղողի և այլ գինիները, սպիրտը և սպիրտային խմիչքները, ծխախոտի արդյունաբերական փոխարինիչները, սիգարները, սիգարեխաները և սիգարետները՝ ծխախոտով կամ դրա փոխարինիչներով, բենզինը, հում նավթը և նավթամթերքը, դիզելային վառելիքը, նավթային գազերը և գազանման այլ ածխաջրածինները (բացառությամբ բնական գազի):

Ակցիզային հարկով հարկվող օբյեկտ է համարվում «Ներմուծում՝ ազատ շրջանառության համար» մաքսային ռեժիմով ակցիզային հարկով հարկման ենթակա ապրանքների ներմուծումը ՀՀ մաքսային սահմանով:

Ակցիզային հարկի դրույքաչափերը և վճարման կարգը

Ակցիզային հարկը վճարվում է «Ակցիզային հարկի մասին» ՀՀ օրենքով (ՀՕ-79) սահմանված հետևյալ դրույքաչափերով՝

Ապրանքի ծածկագիրն ըստ ԱՏԳ-ԱԱ-ի	Ապրանքախմբի անվանումը	Հարկման բազայի միավորը	Ակցիզային հարկի դրույքաչափը (դրամ)
2203	գարեջուր	ապրանքների ներմուծման դեպքում՝ 1 լիտրի համար	105
2204	խաղողի եվ այլ գինիներ, գինենյութ	ապրանքների ներմուծման դեպքում՝ մաքսային արժեքի	10 տոկոս, բայց ոչ պակաս, քան 1 լիտրի համար 150 դրամ
2205	վերմուտ եւ խաղողի այլ գինիներ, որոնք պարունակում են	ապրանքների ներմուծման դեպքում՝ 1 լիտրի համար	600

	բուսական արոմատիկ էքստրակտներ	եւ		
2206	խմորման ենթարկված ըմպելիքներ (խնձորի պերրու սիդր, (տանձի սիդր), մեղրաըմպելիք)	այլ սիդր, (տանձի սիդր)	ապրանքների ներմուծման դեպքում՝ 1 լիտրի համար	200
2207	էթիլային սպիրտ		ապրանքների ներմուծման դեպքում՝ 1 լիտրի համար (100 տոկոսանոց սպիրտի վերահաշվարկով)	700
2208	սպիրտային խմիչքներ		ապրանքների ներմուծման դեպքում՝ մաքսային արժեքի	30 տոկոս, բայց ոչ պակաս, քան 1 լիտրի համար 600 դրամ
2403	ծխախոտի արդյունաբերական փոխարինիչներ		1 կիլոգրամ	1500
2709	հում նավթ եվ նավթամթերքներ		1 տոննա	27000
2711 (բացառությամբ 2711 11 եւ 2711 21)	նավթային գազեր եվ գազանման այլ անխաջրածիններ (բացառությամբ բնական գազի)		1 տոննա	1000

Արտաքին տնտեսական գործունեության ապրանքային անվանացանկի 2208 ծածկագրին դասվող 40 տոկոսից բարձր սպիրտայնությամբ ապրանքատեսակների համար սպիրտայնության 40 տոկոսը գերազանցող յուրաքանչյուր տոկոսային կետի համար հարկի դրույքաչափն ավելացվում է 7,5 դրամով, իսկ մինչև 9 տոկոսը ներառյալ սպիրտայնություն պարունակող խմիչքների համար սահմանվում է յուրաքանչյուր լիտրի համար 100 դրամ:

Ծխախոտի արտադրանքի և ներմուծվող դիզելային վառելիքի ու բենզինի ակցիզային հարկի դրույքաչափերը սահմանվում են առանձին օրենքներով:

Օրենքով կարող են սահմանվել ակցիզային հարկին փոխարինող հաստատագրված վճարներ:

Հայաստանի Հանրապետություն ներմուծվող ակցիզային հարկով հարկման ենթակա ապրանքների համար հարկ վճարող անձանց կողմից ակցիզային հարկը վճարվում է ներմուծման օրվանից 10 օրվա ընթացքում՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանում կարգով:

Ակցիզային հարկի վճարումը սահմանված ժամկետից ուշացնելու դեպքում ժամկետանց յուրաքանչյուր օրվա համար վճարողից գանձվում է տույժ՝ ժամանակին չվճարված ակցիզային հարկի գումարի 0,15 տոկոսի չափով, բայց ոչ ավելի, քան 365 օրվա համար:

Ակցիզային հարկի վճարումից ազատելը

Ակցիզային հարկի վճարումից ազատվում են՝

ա) «Ներմուծում՝ ազատ շրջանառության համար» մաքսային ռեժիմից տարբերվող Հայաստանի Հանրապետության մաքսային օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ձևակերպված մաքսային ռեժիմներով ՀՀ մաքսային տարածք ներմուծվող և այդ տարածքից արտահանվող ակցիզային հարկով հարկման ենթակա ապրանքները.

բ) օրենսդրությամբ սահմանված կարգով բռնագրավված, պետությանը հանձնված տիրագուրկ և ժառանգության իրավունքով պետությանն անցած ակցիզային հարկով հարկման ենթակա ապրանքների ներմուծումն ու օտարումը.

Օրենքով կարող են սահմանվել ակցիզային հարկից ազատման այլ արտոնություններ:

Պետական գրանցում ստացած անձանց կողմից Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ակցիզային հարկ վճարողներից ձեռք բերված ակցիզային հարկով հարկված ապրանքների արտահանման դեպքում վճարված ակցիզային հարկի գումարները ենթակա են հաշվանցման այդ անձանց այլ հարկային պարտավորությունների հաշվին կամ վերադարձման՝ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

➤ **Հաստատագրված վճարներ**

Հաստատագրված վճարների տեսակները

Հայաստանի Հանրապետությունում ներմուծվող բենզինի և դիզելային վառելիքի նկատմամբ ներկայումս կիրառվում են հաստատագրված վճարներ, որոնք փոխարինում են դրանցից գանձվող ակցիզային հարկին և ավելացված արժեքի հարկին, իսկ ծխախոտի արտադրանքի ներմուծման դեպքում՝ նաև մաքսատուրքին: ՀՀ մաքսային սահմանով ներմուծվող ապրանքներից գանձվում են հետևյալ հաստատագրված վճարները՝

ա) բենզինի և դիզելային վառելիքի համար ավելացված արժեքի հարկի և ակցիզային հարկի «Բենզինի և դիզելային վառելիքի համար հաստատագրված վճարների մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված միասնական հաստատագրված վճարները՝ հետևյալ դրույքաչափերով՝

դիզելային վառելիքի համար՝ մեկ տոննային 32500 դրամ.

բենզինի համար՝ մեկ տոննային 112000 դրամ.

բ) սիգարետների, սիգարետների և սիգարետների համար ավելացված արժեքի հարկի, ակցիզային հարկի և մաքսատուրքի «Ծխախոտի արտադրանքի համար հաստատագրված վճարների մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված միասնական հաստատագրված վճարները՝ հետևյալ դրույքաչափերով՝

Ապրանքի ծածկագիրը ըստ արտաքին տնտեսական գործունեության ապրանքային անվանացանկի	Ապրանքի անվանումը	Ներմուծվող արտադրանքի համար հաստատագրված վճարի չափը (դրամ 1000 հատի համար)
2402 10 000 11	սիգարներ՝ ծխախոտ պարունակող	550000
2402 90 000 11	սիգարներ՝ այլ	
2402 10 000 12	սիգարելաներ՝ ծխախոտ պարունակող	15000
2402 90 000 12	սիգարելաներ՝ այլ	
2402 20 900 11	սիգարետներ՝ ծխախոտ պարունակող՝ ֆիլտրով	6500
2402 20 100 11	սիգարետներ՝ մեխակ պարունակող՝ ֆիլտրով	
2402 90 000 13	սիգարետներ՝ այլ՝ ֆիլտրով	
2402 20 900 12	սիգարետներ՝ ծխախոտ պարունակող՝ առանց ֆիլտրի	3250
2402 20 100 12	սիգարետներ՝ մեխակ պարունակող՝ առանց ֆիլտրի	
2402 90 000 14	սիգարետներ՝ այլ՝ առանց ֆիլտրի	

Հաստատագրված վճարների վճարման կարգը

Ներմուծվող ապրանքների համար հաստատագրված վճարը վճարվում է ներմուծման օրվանից տասն օրվա ընթացքում: Հաստատագրված վճարի վճարումը սահմանված ժամկետից ուշացնելու դեպքում ժամկետանց յուրաքանչյուր օրվա համար վճարողից գանձվում է տույժ՝ ժամանակին չվճարված հաստատագրված վճարի գումարի 0,15 տոկոսի չափով, բայց ոչ ավելի, քան 365 օրվա համար:

➤ **Ճանապարհային վճարներ**

Ճանապարհային վճարի տեսակները

Ճանապարհային վճարը Հայաստանի Հանրապետության ընդհանուր օգտագործման պետական ավտոմոբիլային ճանապարհների շինարարության, նորոգման և պահպանման աշխատանքները կազմակերպելու և իրականացնելու համար անհրաժեշտ դրամական միջոցների գոյացման նպատակով օրենքով սահմանված կարգով և չափով պետական բյուջե գանձվող պարտադիր վճար է:

Հայաստանի Հանրապետությունում մաքսային մարմինների կողմից գանձվում են հետևյալ ճանապարհային վճարները՝

ա) այլ պետություններում գրանցված տրանսպորտային միջոցներով ավտոմոբիլային ճանապարհներից օգտվելու համար վճարը.

բ) այլ պետություններում գրանցված ծանրաքաշ ավտոտրանսպորտային միջոցներով ավտոմոբիլային ճանապարհներով երթևեկելու համար վճարը.

գ) մեծ եզրաչափերով ավտոտրանսպորտային միջոցներով ավտոմոբիլային ճանապարհներով երթևեկելու համար վճարը:

Ճանապարհային վճարների դրույքաչափերը և վճարման կարգը

Այլ պետություններում գրանցված տրանսպորտային միջոցներով ավտոմոբիլային ճանապարհներից օգտվելու համար վճարը յուրաքանչյուր մուտքի համար գանձվում է ՀՀ դրամով «Ճանապարհային վճարների մասին» ՀՀ օրենքով (ՀՕ-203) սահմանված հետևյալ տասնհինգօրյա դրույքաչափերով՝

1. Թեթև մարդատար (մինչև 7 նստատեղով) ավտոմեքենաների համար՝ 10,000

2. Ավտոբուսների համար՝

ա) մինչև 13 նստատեղով՝ 20,000

բ) 13-ից մինչև 30 նստատեղով՝ 40,000

գ) 30 և ավել նստատեղով՝ 60,000

3. Բեռնատար ավտոմեքենաների և

ավտոգնացքների համար՝

ա) մինչև 1,5 տոննա բեռնատարողությամբ՝ 15,000

բ) 1,5-ից մինչև 3 տոննա բեռնատարողությամբ՝ 25,000

գ) 3-ից մինչև 5 տոննա բեռնատարողությամբ՝ 40,000

դ) 5-ից մինչև 10 տոննա բեռնատարողությամբ՝ 65,000

ե) 10-ից մինչև 20 տոննա բեռնատարողությամբ՝ 80,000

զ) 20-ից մինչև 36 տոննա բեռնատարողությամբ՝ 110,000

1) 36 և ավել տոննա բեռնատարողությամբ՝ 150,000

Այլ պետություններում գրանցված տրանսպորտային միջոցներով ավտոմոբիլային ճանապարհներից օգտվելու համար վճարը հաշվարկվում և պետական բյուջե է գանձվում այդ տրանսպորտային միջոցների Հայաստանի Հանրապետության տարածք մուտք գործելիս, բացառությամբ դրանց Հայաստանի Հանրապետության տարածքում տասնհինգից ավելի օր գտնվելու դեպքի, երբ յուրաքանչյուր հաջորդ տասնհինգ օրվա կամ ավելի պակաս ժամկետի համար այլ պետություններում գրանցված տրանսպորտային միջոցներով ավտոմոբիլային ճանապարհներից օգտվելու համար վճարը հաշվարկվում և պետական բյուջե է վճարվում Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գտնվելու ժամկետը լրանալուց հետո՝ հինգ օրվա ընթացքում:

Տասնհինգօրյա ընթացքում Հայաստանի Հանրապետություն մեկից ավելի անգամ մուտք գործելու դեպքում այլ պետություններում գրանցված տրանսպորտային միջոցներով ավտոմոբիլային ճանապարհներից օգտվելու համար վճարը գանձվում է յուրաքանչյուր մուտքի համար մեկ անգամ:

ՀՀ օրենսդրությամբ ծանրաքաշ են համարվում այն տրանսպորտային միջոցները, որոնց հետևյալ ցուցանիշներից առնվազն մեկը գերազանցում է՝

- ընդհանուր զանգվածը՝ 36 տոննան

- մեկ առնիով կամ բազմաթիվ

բեռնվածքը՝ 10 տոննան

- երկու առնիով կամ բազմաթիվ

բեռնվածքը՝ 18 տոննան

- երեք առնիով կամ բազմաթիվ

բեռնվածքը՝ 22 տոննան

Երկու կամ երեք սռնիով կամրջակներ են համարվում այն կամրջակները, որոնց հարևան սռնիների հեռավորությունը միմյանցից չի գերազանցում 2,5 մետրը:

Այլ պետություններում գրանցված ծանրաքաշ ավտոտրանսպորտային միջոցներով ավտոմոբիլային ճանապարհներով երթևեկելու համար վճարը գանձվում է տրանսպորտային միջոցի ընդհանուր զանգվածի և սռնիի (կամրջակի) վրա ընկնող բեռնվածքների համար օրենքով սահմանված դրույքաչափերի գումարի և ավտոմոբիլային ճանապարհներով տեղափոխման հեռավորության արտադրյալի չափով:

36 և ավել տոննա ընդհանուր զանգվածով (կշռով) տրանսպորտային միջոցների երթևեկության վճարը տեղափոխման յուրաքանչյուր կիլոմետրի համար գանձվում է ՀՀ դրամով հետևյալ դրույքաչափերով՝

-36-ից մինչև 40 տոննա	110
- 40-ից մինչև 45 տոննա	130
- 45-ից մինչև 50 տոննա	155
- 50-ից մինչև 55 տոննա	175
- 55-ից մինչև 60 տոննա	220
- 60-ից մինչև 65 տոննա	265
- 65-ից մինչև 70 տոննա	310
- 70-ից մինչև 75 տոննա	375
- 75-ից մինչև 80 տոննա	440
- 80-ից մինչև 85 տոննա	550
- 85-ից մինչև 90 տոննա	770
- 90-ից մինչև 95 տոննա	1100
- 95-ից մինչև 100 տոննա	1540

100 և ավել տոննայի համար՝ 1540 դրամին գումարած 100 տոննան գերազանցող յուրաքանչյուր տոննայի համար՝ 88 դրամ:

Սեկ սռնիով կամրջակի վրա 10 տոննայից ավել բեռնվածքով տրանսպորտային միջոցների երթևեկության վճարը տեղափոխման յուրաքանչյուր կիլոմետրի համար գանձվում է ՀՀ դրամով հետևյալ դրույքաչափերով՝

- 10-ից մինչև 10,5 տոննա	45
- 10,5-ից մինչև 11 տոննա	110
- 11-ից մինչև 11,5 տոննա	175
- 11,5-ից մինչև 12 տոննա	265
- 12-ից մինչև 12,5 տոննա	375
- 12,5-ից մինչև 13 տոննա	530
- 13-ից մինչև 13,5 տոննա	770
- 13,5-ից մինչև 14 տոննա	1100
- 14-ից մինչև 14,5 տոննա	1430
- 14,5-ից մինչև 15 տոննա	1760
- 15-ից մինչև 15,5 տոննա	2100
- 15,5-ից մինչև 16 տոննա	2400

16 և ավել տոննայի համար՝ 2400 դրամին գումարած 16 տոննան գերազանցող յուրաքանչյուր տոննայի համար՝ 45 դրամ:

Երկու սռնիով կամրջակի վրա 18 տոննայից ավել բեռնվածքով տրանսպորտային միջոցների երթևեկության վճարը տեղափոխման յուրաքանչյուր կիլոմետրի համար գանձվում է ՀՀ դրամով հետևյալ դրույքաչափերով՝

- 18-ից մինչև 19 տոննա	265
- 19-ից մինչև 20 տոննա	380
- 20-ից մինչև 21 տոննա	430
- 21-ից մինչև 22 տոննա	700

- 22-ից մինչև 23 տոննա	925
- 23-ից մինչև 24 տոննա	1190
- 24-ից մինչև 25 տոննա	1540
- 25-ից մինչև 26 տոննա	1950

26 և ավել տոննայի համար՝ 1950 դրամին գումարած 26 տոննան գերազանցող յուրաքանչյուր տոննայի համար՝ 55 դրամ:

Երեք սոնիով կամրջակի վրա 22 տոննայից ավել բեռնվածքով տրանսպորտային միջոցների երթևեկության վճարը տեղափոխման յուրաքանչյուր կիլոմետրի համար գանձվում է ՀՀ դրամով հետևյալ դրույքաչափերով՝

- 22-ից մինչև 22,5 տոննա	90
- 22,5-ից մինչև 23 տոննա	110
- 23-ից մինչև 24 տոննա	175
- 24-ից մինչև 25 տոննա	265
- 25-ից մինչև 26 տոննա	395
- 26-ից մինչև 27 տոննա	550
- 27-ից մինչև 28 տոննա	705
- 28-ից մինչև 29 տոննա	880
- 29-ից մինչև 30 տոննա	1080
- 30-ից մինչև 31 տոննա	1300
- 31-ից մինչև 32 տոննա	1540
- 32-ից մինչև 33 տոննա	1805
- 33-ից մինչև 34 տոննա	2135
- 34-ից մինչև 35 տոննա	2650

35 և ավել տոննայի համար՝ 2650 դրամին գումարած 35 տոննան գերազանցող յուրաքանչյուր տոննայի համար՝ 55 դրամ:

ՀՀ օրենսդրությամբ մեծ եզրաչափերով են համարվում այն տրանսպորտային միջոցները, որոնց եզրաչափերից առնվազն մեկը (ներառյալ՝ բեռի չափերը) գերազանցում է՝

բարձրությունը ճանապարհի ծածկի մակերեսից՝ 4 մետրը.

լայնությունը՝ 2,5 մետրը.

երկարությունը՝ մեկ կցորդի (կիսակցորդի) դեպքում՝ 20 մետրը, երկու և ավել կցորդների դեպքում՝ 24 մետրը:

Մեծ եզրաչափերով են համարվում նաև այն տրանսպորտային միջոցները, որոնց բեռը դուրս է գալիս տրանսպորտային միջոցի հետին եզրագծից 2,5 մետրից ավելի:

Մեծ եզրաչափերով տրանսպորտային միջոցների երթևեկության համար ավտոմոբիլային ճանապարհներով յուրաքանչյուր տասը կիլոմետր տեղափոխելու համար վճարը 110 ՀՀ դրամ է:

Ավտոմոբիլային ճանապարհներով ծանրաքաշ և մեծ եզրաչափերով տրանսպորտային միջոցների երթևեկության վճարը գանձվում է յուրաքանչյուր երթի համար, մինչև երթուղի դուրս գալը:

Ճանապարհային վճարի վճարումն ուշացնելու համար վճար վճարողներից գանձվում է տույժ՝ ժամկետանց յուրաքանչյուր օրվա համար պակաս վճարված վճարի գումարի 0,25 տոկոսի չափով, սակայն ոչ ավել, քան պակաս վճարված վճարի գումարը:

Ճանապարհային վճարից ազատելը

Այլ պետություններում գրանցված տրանսպորտային միջոցներով ավտոմոբիլային ճանապարհներից օգտվելու համար վճարից ազատվում են՝

1. ավտոմոբիլային տրանսպորտով Հայաստանի Հանրապետության տարածք մարդասիրական և տեխնիկական օգնությունների, բարեգործական ծրագրերի շրջանակներում բեռներ փոխադրող վճար վճարողները՝ այդ փոխադրումների համար:

2. Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի, Ազգային Ժողովի, կառավարության, նախարարությունների և գերատեսչությունների հրավերներով Հայաստանի Հանրապետության տարածք մուտք գործող տրանսպորտային միջոցների սեփականատերերը:

3. Հայաստանի Հանրապետությունում հավատարմագրված օտարերկրյա դիվանագիտական ներկայացուցչությունների և հյուպատոսական հիմնարկների անձնակազմերը՝ իրենց անձնական և պաշտոնական օգտագործման տրանսպորտային միջոցների համար:

4. Հայաստանի Հանրապետությունում տեղակայված՝ Ռուսաստանի Դաշնության ռազմականներ բեռներ և զինվորներ փոխադրող վճար վճարողները՝ այդ փոխադրումների համար:

Բացի վերը նշված արտոնություններից, Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերի համապատասխան կիրառվում են դրանցով նախատեսված ճանապարհային վճարներից ազատման այլ արտոնություններ:

➤ **Բնապահպանական վճարներ**

Բնապահպանական վճարների տեսակները և վճարման կարգը

Բնապահպանական վճարը բնապահպանական միջոցառումների իրականացման համար անհրաժեշտ դրամական միջոցների գոյացման նպատակով պետական բյուջե, իսկ օրենքով նախատեսված դեպքերում՝ համայնքի բյուջե վճարվող պարտադիր վճարն է:

Մաքսային մարմինների կողմից «Բնապահպանական և բնօգտագործման վճարների մասին» ՀՀ օրենքին համապատասխան գանձվում են հետևյալ բնապահպանական վճարի տեսակները՝

ա) վնասակար նյութերը շրջակա միջավայր (օդային և ջրային ավազան) արտանետելու համար:

բ) շրջակա միջավայրին վնաս պատճառող ապրանքների համար:

Վնասակար նյութերը շրջակա միջավայր (օդային և ջրային ավազան) արտանետելու համար վճարը մաքսային մարմինների կողմից գանձվում է այլ պետություններում գրանցված տրանսպորտային միջոցներից Հայաստանի Հանրապետության տարածք դրանց մուտք գործելու պահին՝ հետևյալ դրույքաչափերով:

Ծածկագիրը՝ ըստ արտաքին տնտեսական գործունեության ապրանքային անվանացանկի	Ավտոտրանսպորտային միջոցի նկարագիրը	Դրույքաչափը (դրամ)
		Հայաստանի Հանրապետության տարածքում շահագործվող ավտոտրանսպորտային միջոցների

		բանած գազերում վնասակար նյութերի (ածխածնի օքսիդի, ածխաջրածինների, ծխայնության) պարունակության սահմանային թույլատրելի	
		նորմաների սահմաններում կատարվող արտանետումների դեպքում	նորմաների սահմաններից ավելի՝ վերոգրյալ նյութերից առնվազն մեկի գծով արտանետումների դեպքում
8703 21-8703 33	մարդատար ավտոմեքենաներ՝ նախատեսված մինչև 10 մարդ (ներառյալ՝ վարորդը) տեղափոխելու համար	3 750	7 500
8702	մարդատար ավտոմեքենաներ՝ նախատեսված 10 և ավելի մարդ (ներառյալ վարորդը) տեղափոխելու համար, բացառությամբ 8702 90 90 ծածկագրով դասակարգվող տրանսպորտային միջոցների	10 000	20 000
8704 21 8704 31	բեռների փոխադրման համար՝ 5 տոննայից ոչ ավելի առավելագույն զանգվածով շարժիչավոր տրանսպորտային միջոցներ	5 000	10 000
8704 22 8704 32	բեռների փոխադրման համար՝ 5 տոննայից ավելի, բայց ոչ ավելի, քան 20 տոննա առավելագույն զանգվածով շարժիչավոր տրանսպորտային միջոցներ	10 000	20 000
8704 23	բեռների փոխադրման համար՝ 20 տոննայից ավելի առավելագույն զանգվածով շարժիչավոր տրանսպորտային միջոցներ	15 000	30 000:

Հայաստանի Հանրապետություն ներմուծվող, շրջակա միջավայրին վնաս պատճառող ապրանքների համար վճարը հաշվարկվում է այդ ապրանքների մաքսային արժեքի նկատմամբ՝ տոկոսներով և պետական բյուջե է վճարվում ՀՀ մաքսային տարածք ներմուծման օրվանից տասն օրվա ընթացքում՝ հետևյալ դրույքաչափերով.

Ծածկագիրը՝	Ապրանքի համառոտ անվանումը	Դրույքաչափը
------------	---------------------------	-------------

ըստ արտաքին տնտեսական գործունեության ապրանքային անվանացանկի		Հայաստանի Հանրապետություն ներմուծվող ապրանքների համար՝ ապրանքի մաքսային արժեքի նկատմամբ, տոկոսով
2707 2709 00 2710 2713 2714 90 000 2715 00 000	հանքային յուղեր, հում նավթ և հում նավթամթերք, նավթ և նավթամթերք, վառելիքաքսուքային նյութեր, մայքսձյութ և ասֆալտ (բացառությամբ 2710 11 410, 2710 11 450, 2710 11 490 ծածկագրերով դասակարգվող բենզինի, 2710 19 930 ծածկագրով դասակարգվող էլեկտրական մեկուսիչ յուղերի և 2710 91 000, 2710 99 000 ծածկագրերով դասակարգվող օգտագործված նավթամթերքի)	2.0
2710 19 930 2710 91 000 2710 99 000	էլեկտրական մեկուսիչ յուղեր, օգտագործված նավթամթերք	3.0
2903 41 000 2903 42 000 2903 43 000 2903 44 100 2903 44 900	ֆտորեռաքլորմեթան (ֆրեոն-11), [CFCl ₃] երկֆտորերկքլորմեթան (ֆրեոն-12), [CF ₂ Cl ₂] եռֆտորեռաքլորմեթան (ֆրեոն-113), [C ₂ F ₃ Cl ₃] քառաֆտորերկքլորմեթան (ֆրեոն-114), [C ₂ F ₄ Cl ₂] հինգֆտորքլորմեթան (ֆրեոն-115) [C ₂ F ₅ Cl]	2.0
2903 46 100 2903 46 200 2903 46 900	երկֆտորբրոմքլորմեթան (հալոն-1211) [CF ₂ BrCl] եռֆտորբրոմմեթան (հալոն-1301) [CF ₃ Br] քառաֆտորերկքլորմեթան (հալոն-2402) [C ₂ F ₄ Br ₂]	2.0
3215 11 00 3215 19 000	տպագրական ներկ	3.0
3402	լվացող նյութեր	0.5
3701 3702 3704 00 100 3705 3706	կինո-ֆոտո ժապավեններ	0.8
3819 00 000	արգելակման հեղուկներ	2.0
3820 00 000	հակասառնեցնող և հակասառցապատող հեղուկներ պատրաստի	2.0
3923 3925 10 000	պլաստմասսայից արտադրանք ապրանքների փաթեթավորման և տեղափոխման համար, 300լ	2.0

	ծավալից ավելի ցիատեռններ, բաքեր և համանման տարողություններ պլաստմասսայից	
4011 4012	անվադողեր	1.0
4013	ռետինե օդախցիկներ	1.0
6811 6812 6813	արտադրանք ասբեստից, ֆրիկցիոն նյութեր, (բացառությամբ 6813 10 100 և 6813 90 100 ծածկագրերով դասակարգվող ապրանքների)	3.0
7019	ապակյա մանրաթել	0.8
78	կապար և կապարից պատրաստված արտադրանք	3.0
8311 10	էլեկտրոդներ	1.5
8421 23	ներքին այրման շարժիչների յուղի կամ վառելիքի ֆիլտրեր (բացառությամբ 8421 23 100 ծածկագրով դասակարգվող ապրանքների)	1.0
8506 30	առաջնային մարտկոցներ սնդիկ-օքսիդային	1.5
8506 40	առաջնային մարտկոցներ արծաթ-օքսիդային	1.5
8506 80	առաջնային մարտկոցներ այլ	1.5
8507 10 8507 20	մարտկոցներ կապարային (բացառությամբ 8507 10 100 և 8507 20 100 ծածկագրերով դասակարգվող ապրանքների)	3.0
8507 30 8507 80	մարտկոցներ կադմիում-նիկելային, մարտկոցներ այլ (բացառությամբ 8507 30 100 և 8507 80 100 ծածկագրերով դասակարգվող ապրանքների)	2.0
8507 90	մարտկոցների մասեր (բացառությամբ 8507 90 100 ծածկագրով դասակարգվող ապրանքների)	1.5
8532 22 000	էլեկտրոլիտիկ կոնդենսատորներ	3.0
8539 31	լյումինեսցենտային լամպեր թերմակատողով	3.0
8539 32 100	սնդիկային լամպեր	3.0
8702, 8703, 8704, 8705	հինգ տարուց ավելի մինչև 10 տարի ներառյալ թողարկման (արտադրության) տարեթիվ ունեցող ավտոմեքենաներ (բացառությամբ 8702 90 90 ծածկագրով դասակարգվող տրանսպորտային միջոցների)	2,0
8702, 8703, 8704, 8705	10 տարուց ավելի մինչև 15 տարի ներառյալ թողարկման (արտադրության) տարեթիվ ունեցող ավտոմեքենաներ (բացառությամբ 8702 90 90 ծածկագրով դասակարգվող տրանսպորտային միջոցների)	10,0
8702, 8703, 8704, 8705	15 տարուց ավելի թողարկման (արտադրության) տարեթիվ ունեցող ավտոմեքենաներ (բացառությամբ 8702 90 90 ծածկագրով դասակարգվող տրանսպորտային միջոցների)	20,0

Բնապահպանական վճարի վճարումն ուշացնելու համար վճարողից գանձվում է տույժ՝ ժամկետանց յուրաքանչյուր օրվա համար պակաս վճարված գումարի 0,2 տոկոսի չափով:

Բնապահպանական վճարից ազատելը

Այլ պետություններում գրանցված տրանսպորտային միջոցներից Հայաստանի Հանրապետության օդային ավազան վնասակար նյութերի արտանետման համար վճարից ազատվում են.

1. Հայաստանի Հանրապետություն մարդասիրական օգնության և բարեգործական ծրագրերի շրջանակներում փոխադրումներ իրականացնողները: Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ (այդ թվում՝ Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերով) ուղղակի նշված չլինելու դեպքում ծրագրի (գործունեության) տարբերակումն ըստ բնույթի որոշում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության լիազորած մարմինը:

2. Դիվանագիտական և հյուպատոսական ներկայացուցչությունները:

Շրջակա միջավայրին վնաս պատճառող ապրանքների համար վճարից ազատվում են Հայաստանի Հանրապետության տարածքով տարանցիկ տեղափոխվող ապրանքները: